

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Změny v rozpočtovém určení daní z pohledu alokace daňových příjmů obcím

Vedoucí bakalářské práce:

Autor:

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

Hana Müllerová

2011

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Lásenici 30. srpna 2011

.....

Podpis

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce doc. Ing. Milanu Jílkovi, Ph.D. za vedení a pomoc při zpracování bakalářské práce. Ráda bych poděkovala celé mé rodině za podporu při studiu a psaní bakalářské práce.

Abstract:

Aim of the thesis is analysis of the fallout of changes in budgetary allocation of taxes on the municipality income. Theoretical part of the thesis is concerning the fiscal decentralisation, municipality income and budgetary allocation of taxes. In practical part of the thesis, theory is applied on sample of the South Bohemia municipalities. Structure and quantity of municipality tax revenue is analysed.

Key words:

Fiscal decentralisation, tax revenue, budgetary allocation of taxes, municipality

Obsah

1. Úvod	5
2. Teorie fiskálního federalismu	7
2.1 Podstata fiskálního federalismu	7
2.2 Modely Fiskálního federalismu	8
2.3 Zásady fiskálního federalismu	12
3. Fiskální decentralizace	13
3.1 Teorie fiskální decentralizace	13
3.2 Tieboutův model municipálních financí	14
3.3 Oatesa decentralizační teorém	15
3.4 Brennan-Buchananova decentralizační hypotéza	16
3.5 Decentralizace fiskálních funkcí	16
3.5.1 Stabilizační funkce	17
3.5.2 Redistribuční funkce	17
3.5.3 Alokační funkce	18
4. Fiskální vztahy mezi úrovněmi vlády	21
4.1 Municipalita jako „agent“ ústřední vlády	21
4.2 Municipalita v roli úplné nezávislé samosprávy	22
4.3 Partnerství mezi municipalitou a státem	23
5. Význam daňových příjmů při fiskální decentralizaci	25

6.	Principy a zásady decentralizace zdanění.....	29
6.1	Principy ovlivňující stanovení příjmů územních rozpočtů	29
6.1.1	Princip finanční autonomie	29
6.1.2	Princip zdaňovacích pravomocí.....	30
6.1.3	Princip zásluhovosti.....	30
6.1.4	Princip solidarity.....	30
6.1.5	Princip stability	31
6.1.6	Princip srovnatelného vývoje všech částí veřejných rozpočtů	31
7.	Daňové určení.....	33
7.1	Konvenční normativní přístup.....	33
7.2	Teorie veřejné volby.....	34
7.3	Způsoby daňového určení	34
7.3.1	Místní daně.....	34
7.3.2	Daňové přírážky.....	35
7.3.3	Sdílení daní	35
8.	Metodika	37
9.	Příjmy obcí v České republice	41
9.1	Klasifikace Příjmů.....	42
9.2	Struktura příjmů místních rozpočtů v letech.....	44

10. Rozpočtové určení daní obcí v ČR	47
10.1 Zákon o rozpočtovém určení daní.....	47
10.2 Vývoj rozpočtového určení daní od 1993 až po současnost	48
10.2.1 Daňové určení v letech 1993 – 1995.....	48
10.2.2 Daňové určení v letech 1996 – 2000.....	51
10.2.3 Daňové určení v letech 2001 – 2007.....	53
10.2.4 Daňové určení od roku 2008	56
11. Daňové příjmy obcí	59
11.1 Majetkové daně	60
11.1.1 Daň z nemovitosti	61
11.2 Daně z příjmů	64
11.2.1 Daň z příjmů právnických osob.	65
11.2.2 Daň z příjmů fyzických osob	67
11.3 Spotřební daně	68
11.3.1 Daň z přidané hodnoty	68
11.4 Místní a regionální daně	71
11.5 Porovnání nově přijatého a původního systému přerozdělení sdílených daní .	72
12. Analýza daňových příjmů podle velikostních skupin.....	75
12.1 Daňové příjmy velikostních skupin.....	76

12.1.1	Daňové příjmy velikostní kategorie do 199 obyvatel	76
12.1.2	Daňové příjmy velikostní kategorie od 200 do 499 obyvatel	78
12.1.3	Daňové příjmy velikostní kategorie od 500 do 999 obyvatel	81
12.1.4	Daňové příjmy velikostní kategorie od 1000 do 1999 obyvatel	83
12.1.5	Daňové příjmy velikostní kategorie od 2000 do 4999 obyvatel	85
12.1.6	Daňové příjmy velikostní kategorie od 5 000 do 9 999 obyvatel	87
12.1.7	Daňové příjmy velikostní kategorie od 10 000 do 49 999 obyvatel	89
12.2	Zhodnocení a komparace dopadů legislativních změn na daňové příjmy vybraných obcí ve vybraných kategoriích	91
13.	Závěr	95
14.	Seznam použité literatury	99
14.1	Literatura	99
14.2	Internetové zdroje	100
14.3	Zákony	101
14.4	Seznam tabulek	102
14.5	Seznam grafů	103
14.6	Seznam obrázků	104

1. Úvod

Dle ústavy se Česká republika rozděluje na obce, které jsou základním samosprávním celkem a kraje, které jsou vyšším samosprávním celkem. Dle ČSÚ v roce 2010 bylo u nás 6250 obcí.

Ne všichni příjemci jsou s daňovými výnosy spokojeni. Také proto se v posledních letech vedou spory o to, jaká část daní by měla plynout do rozpočtů obcí. Hovoří se zejména o rozpočtovém určení daní, jaká část z celkových daňových příjmů má být přerozdělena, zda jsou dobře dány koeficienty velikosti obcí a zda tento systém umožňuje dostatečnou finanční autonomii obcím a krajům.

Dalším probíraným problémem je fiskální decentralizace. Vynořují se zde otázky o míře závislosti místních rozpočtů na státním rozpočtu, na což navazuje problematika delegace pravomocí, která by umožnila větší samostatnost obcí a krajů. Decentralizace státní správy a fiskální decentralizace umožňují zvýšit efektivnost v oblasti poskytování služeb a statků.

Rok 2008 přinesl řadu změn, které s sebou přinesla reforma veřejných financí zapracovaná do zákona č. 261/2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů, dále pak novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní a v neposlední řadě také samotný zákon o státním rozpočtu České republiky na rok 2008, který byl zpracován v návaznosti na oba předchozí jmenované právní předpisy. Z výše uvedeného tedy plyne, že celá oblast daňových příjmů obcí je stále aktuální téma, o kterém se neustále diskutuje. Právě proto byly zvoleny změny v rozpočtovém určení daní na příjmy obcí jako téma této bakalářské práce.

Cílem práce je analyzovat vliv změn v rozpočtovém určení daní na příjmy obcí. Úkolem je analyzovat výši a strukturu daňových příjmů obcí ČR v členění na jednotlivé velikostní skupiny a v závislosti na dalších zvolených faktorech.

2. Teorie fiskálního federalismu

2.1 Podstata fiskálního federalismu

Teorie fiskálního federalismu je součástí teorie veřejných financí, která vzniká po druhé světové válce. V druhé polovině dvacátého století se rozvíjí i v Evropě. Teorie vznikla hlavně z důvodu neefektivní alokace finančních prostředků na zabezpečování veřejných statků v rámci veřejného sektoru, začaly se projevovat tendence směřující k posilování role územní samosprávy, zejména pravomocí a odpovědnosti v rozhodování municipalit i v ekonomické oblasti [Provazníková, 2007]

O rozpracování a uvedení této teorie do praxe se zasloužili ekonomové Wallace Oates, Richard Musgrave, Charles Tiebout, Paul Bernard Spahn a částečně i James Buchanan.

Fiskální federalismus lze definovat jako soustavu rozpočtů různých úrovní v rámci veřejné rozpočtové soustavy. Pojem fiskální federalismus má jak teoretický, tak analytický význam. V teoretické rovině „umožňuje fiskální federalismus analýzu efektivnosti vazeb a strukturalizace vícestupňových rozpočtových soustav s cílem dosažení optimalizace těchto vazeb a struktur“ [Hamerníková, Kubátová, 2004]. Analytický význam pojmu fiskální federalismus můžeme použít především v možnosti zkoumání poznatků konkrétního uspořádání rozpočtových soustav a efektivnosti vztahů uvnitř tohoto systému [Hamerníková, Kubátová, 2004].

Jeho úkolem je zkoumání finančních vztahů mezi ústřední vládou a nižšími správními úrovněmi. Vychází ze skutečnosti, že existují minimálně dvě úrovně vlády a veřejné správy a to: ústřední a místní. Je založen na vertikální a horizontální struktuře různých vládních úrovní, včetně územní samosprávy. Zabývá se optimálním přiřazením příjmů, rozdělením odpovědnosti za zabezpečování a financování veřejných statků mezi jednotlivé úrovně fiskálního systému. Soustředí se především na problematiku do jaké míry je účelná určitá decentralizace některých netržních činností státu na nižší vládní úrovně a zda vede k vyšší efektivnosti, jakými úkoly mají být pověřeny jednotlivé úrovně, jak sestavit výdaje a příjmy aby bylo dosaženo co nejvyšší efektivnosti při zabezpečování veřejných potřeb z hlediska státu i z hlediska územní samosprávy. Zkoumá příčiny nee-

efektivní alokace finančních prostředků v rozpočtových soustavách a hledá nástroje a způsoby zvýšení této efektivity. Fiskální federalismus také souvisí se stanovením daňové pravomoci na jednotlivých vládních úrovních, s daňovým určením a s využíváním transferů. Fiskální federalismus lze také chápat jako decentralizaci tří základních funkcí (alokační, distribuční a stabilizační) jednotlivým úrovním veřejné vlády [Musgrave, 1994]. Jinými slovy se jedná o rozhodování, které kompetence související s výkonem veřejných financí, je vhodné ponechat na centralizované státní úrovni, a které je naopak výhodné delegovat na nižší vládní úroveň [Peková, 2004].

2.2 Modely Fiskálního federalismu

Soustava veřejných rozpočtů je základním nástrojem veřejných financí [Strecková, Malý, 1998]. Jejím hlavním úkolem je vytvořit dostatečný objem veřejných příjmů k profinancování veřejných výdajů. Veřejný sektor stejně jako sektor soukromý řeší otázku efektivní alokace a redistribuce zdrojů. Protože se veřejný sektor vyznačuje takovými zvláštnostmi, jako jsou veřejné statky, tržní selhání a externality, musí využívat jiných faktorů, které by nastolily optimální stav. Řešením jsou prostorové aspekty, které ovlivňují optimalizaci veřejného sektoru. Ve veřejných financích můžeme rozlišit horizontální a vertikální úroveň [Hamerníková, Maaytová, 2007]. Důležitá je charakteristika fiskálního uspořádání, způsob tvorby zdrojů na příjmové straně rozpočtů a vztahy mezi jednotlivými rozpočty navzájem. Podle výše uvedených kritérií lze dle Pekové rozlišit [Peková, 2004]:

- ❖ **vertikální model** fiskálního federalismu se opírá o teoretické pojetí Musgraveova modelu veřejné správy; je uplatňován především v anglosaských zemích, který může mít podobu:
 - centralizovaného modelu fiskálního modelu federalismu,
 - decentralizovaného modelu fiskálního federalismu,
 - kombinovaného modelu fiskálního federalismu,

- ❖ **horizontální model** fiskálního federalismu - vazby mezi rozpočty na horizontální úrovni; silný princip solidarity. Uvedený model vykazuje rysy unitárního státu; specifický typ federálního uspořádání v Německu [Šelešovský a kol., 2006].

V horizontálním modelu fiskálního federalismu dochází ke spolupráci na horizontální úrovni, mezi obcemi a mezi kraji. Při uplatnění tohoto modelu dochází ke vzniku finančních vztahů mezi rozpočty na jednotlivých vládních úrovních v horizontální linii, to znamená navzájem mezi obcemi a kraji nebo zeměmi v rámci federace. Chudším oblastem poskytují dotace bohatší oblasti a je tak naplňován princip solidarity. Horizontální federalismus je založen na společném federálním zákonodárství i ve finanční a daňové oblasti. Používá se zde zejména dělení společných příjmů, tzv. sdílené daně, zejména mezi federací a republikami. Daňová legislativa i daňová politika je centralizovaná a zamezuje tak daňové konkurenci. Mezi jednotlivými územími dochází k vyrovnávání potřebných finančních zdrojů, které se odlišují v důsledku rozdílné daňové kapacity jednotlivých území [Jílek, 1999].

Vertikální úroveň veřejných financí představuje určitou úroveň fiskální decentralizace, která rozhoduje o efektivní alokaci a redistribuci veřejných zdrojů na jednotlivých úrovních veřejného sektoru. Oblast nástrojů veřejných financí řeší míru fiskální decentralizace. Jedná se především o míru fiskální decentralizace, která rozhoduje, na jaké úrovni bude veřejný statek poskytován. Fiskální decentralizace je spojena i s decentralizací administrativní a politickou. Na vertikální úrovni rozlišujeme tři druhy modelů.

Centralizovaný model fiskálního federalismu, který se vyznačuje těmito znaky:

- nízká míra soběstačnosti nižších vládních úrovní,
- soběstačný je pouze ústřední rozpočet,
- rozsáhlé přerozdělovací vztahy.

Prostřednictvím zejména účelových dotací je ovlivněna činnost nižších územních rozpočtů.

V centralizovaném modelu jednotlivé stupně územní samosprávy disponují vedle vlastních nedaňových příjmů jen málo výnosnými daňovými příjmy, které jsou vymezeny rozpočtovým určením daní. Aby mohly tyto subjekty financovat své výdaje, jsou odkázány na dotace ze státního rozpočtu. [Peková, 2005].

Decentralizovaný model fiskálního federalismu je charakterizován těmito znaky:

- úplná finanční soběstačnost nižších vládních úrovní,
- neexistence přerozdělovacích procesů uvnitř rozpočtové soustavy.

Předpoklad dostatečného objemu příjmů a kompetencí k celoročnímu pokrytí svých výdajových potřeb. V praxi by se vyskytla řada problémů, jako např. rozdílná daňová kapacita a rozdílný daňový výnos jednotlivých samospráv a vedlo by obecně k růstu daňového zatížení [Peková, 2004].

Uplatnění decentralizovaného modelu v praxi by znamenalo přidělit dostatečné příjmy včetně místních a regionálních daní jednotlivým územním rozpočtům, které by stačily pokrýt jejich výdaje [Peková, 2005]. Soběstačnost, ale během rozpočtového roku kolísá, což je způsobeno jak kolísáním výdajů, tak i příjmů. Pokud by tento model měl fungovat, musely by mít jednotlivé stupně územní samosprávy dostatečně velký vlastní majetek, ze kterého by získávaly vlastní nedaňové příjmy a především by musely mít rozsáhlou daňovou pravomoc v oblasti stanovení daní na občany svého území. Problémem by byla roz-

dílná daňová kapacita a rozdílný daňový výnos u menších územních celků, protože větší na příjmů má daňový charakter, vedlo by to obecně k růstu daňového zatížení. Proto se tento model v praxi nevyužívá a slouží pouze jako model teoretický [Peková, 2008].

Kombinovaný model fiskálního federalismu se vyznačuje těmito prvky:

- každá vládní úroveň má vyčleněny své vlastní příjmy,
- existuje systém dotací z vyššího rozpočtu (stát může do určité míry ovlivňovat dotacemi rozhodování územních samospráv),
- přerozdělovací procesy jsou uskutečňovány prostřednictvím zákonem stanoveného RUD a dotacemi v rámci rozpočtové soustavy [Peková, 2005].

Daňové příjmy územním celkům jsou v rámci rozpočtového roku přidělovány nižší, než je jejich potřeba. Z vyššího rozpočtu jsou vlastní daňové a nedaňové příjmy doplňovány dotacemi. V tomto modelu není snaha o úplnou finanční soběstačnost územních celků, přestože se snižuje rozsah dotací. Tak může stát zmírňovat nerovný daňový výnos v jednotlivých územích a tak umožňuje územní samosprávě zabezpečovat veřejné statky ve srovnatelné kvalitě [Peková, 2008].

Přerozdělování se uskutečňuje kombinací forem stanoveného RUD a dotacemi v rámci rozpočtové soustavy. V kombinovaném modelu převládají buď prvky centralizační, či decentralizační. Kombinovaný model fiskálního federalismu je v současné době využíván v České republice.

2.3 Zásady fiskálního federalismu

Fiskální federalismus by měl splňovat tyto zásady [Provazníková, 2009]:

- ❖ **Zásada rozdílnosti** - podle této zásady by nemělo fiskální uspořádání vyvíjet tlak na jednotlivé obce, aby zajišťovaly stejný rozsah veřejných statků bez ohledu na preference a mělo by respektovat rozdíly v preferencích obyvatel ve struktuře veřejných statků na určitém území.
- ❖ **Zásada centralizace přerozdělování** – redistribuční funkce fiskální politiky by měla provádět ústřední vláda, která má k dispozici potřebné nástroje a informace a může přerozdělování zabezpečit jednotně na celém území.
- ❖ **Zásada centralizace stabilizace** – ústřední vláda by měla provádět stabilizační a prorůstovou politiku, protože jen ona vlastní příslušné politické a ekonomické nástroje k dosažení zvolených cílů na celém území.
- ❖ **Zásada zajištění minimální úrovně základních veřejných služeb** – všem občanům země bez ohledu v jaké oblasti žijí, by měla ústřední vláda garantovat určitou minimální úroveň základních veřejných služeb a statků.
- ❖ **Zásada vyrovnání fiskální pozice** – ústřední vláda by měla zabezpečit takové vyrovnání, aby se minimální úrovně základních veřejných statků v jednotlivých oblastech dosahovalo při srovnatelném daňovém zatížení jednotlivců žijících v této oblasti.
- ❖ **Zásada neutrality** – ústřední vláda by se měla snažit o minimalizaci rozdílů v daních ukládaných jednotlivými oblastmi, které by byly příčinou lokálních distorzí v rozhodování ekonomických subjektů.

Kompromisem je vždy daný fiskální systém, který je dán historickými a jinými souvislostmi v dané zemi.

3. Fiskální decentralizace

3.1 *Teorie fiskální decentralizace*

Součástí fiskálního federalismu je fiskální decentralizace. Tanzi (2001) definuje fiskální decentralizaci jako zvýšení výdajové a daňové odpovědnosti územních úrovní vlády [Jílek, 2008]. Gramlich (1993) chápe fiskální decentralizaci jako správné rozdělení dotací, různých daní, výdajových programů mezi jednotlivé úrovně vlády. Fiskální centralizace a fiskální decentralizace úzce korespondují se změnami v pravomocích uvnitř veřejné správy [Hamerníková, Kubátová, 2000].

S procesem fiskální decentralizace jsou spojené čtyři základní otázky [Jílek, 2008]:

- ❖ **rozdělení fiskálních funkcí mezi úrovně vlády,**
- ❖ **rozdělení příjmů mezi úrovně vlády,**
- ❖ **vznik, měření a vyrovnání fiskálních nerovností a neefektivností,**
- ❖ **odpovědnost za rozpočtové hospodaření a disciplínu.**

Řešení uvedených otázek podstatně ovlivňuje samotné strukturování vládních úrovní.

V rámci fiskální decentralizace by mělo docházet k efektivnímu přerozdělování finančních prostředků státu. Je tomu tak tehdy, pokud územní samospráva zabezpečí hospodárnější využití přidělených finančních prostředků. Dochází k fiskální decentralizaci, tzn. zejména k rozvržení daňového výnosu mezi jednotlivé rozpočty.

Decentralizaci lze realizovat třemi možnými způsoby [Provazníková, 2009]:

- ❖ **decentralizací výdajových kompetencí, tak daňových příjmů** – podle podílů místních vlád na celkových rozpočtových příjmech a výdajích posuzujeme míru

decentralizace, čím větší jsou tyto podíly, tím větší je míra decentralizace v dané zemi,

- ❖ **decentralizací veřejných výdajů** – dotacemi ústřední vlády se kryje rozdíl mezi skutečnými a požadovanými příjmy,
- ❖ **nedochází ke zvýšení pravomocí ve výkonu výdajové nebo příjmové politiky** – i tento způsob je postaven na větší spoluúčasti místních vlád při rozhodování o některých veřejných statcích, bez změn jejich financování.

Důvodem pro decentralizované poskytování veřejných statků nižšími úrovněmi může být, že územní samospráva dokáže lépe vysvětlit přání a preference místních obyvatel. Ti, kteří platí, mohou nejlépe vyjádřit racionální volbu. Vhodnější decentralizace je při větším rozptýlení preferencí. Toto stanovisko zastávají představitelé teorie kolektivního rozhodování a teorie propojování preferencí jako je Buchanan, Tulloch, Tiebout.

Dalšími důvody mohou být, že ústřední vláda není schopna tak pružně reagovat jako nižší vládní úrovně. Regionální vládní úrovně reprezentují zájmy v dané lokalitě a je zde daná vazba mezi voliči a politiky a kontrola ze strany občanů.

Tradičním důvodem pro fiskální decentralizaci je možnost prostorové omezenosti užitků z některých veřejných statků a relativně vysoké náklady na rozhodování o poskytování místních veřejných statků v případě centralizovaného systému [Provazníková, 2009]. Aby opravdu docházelo k efektivnosti a hospodárnosti měly by mít zajišťované statky prostorově omezený charakter na úrovni obcí. Decentralizovaným způsobem by byly zajišťovány zejména ty statky, z jejichž užitku těží obyvatelé na úrovni municipalit. Pravdivost tohoto tvrzení dokazuje decentralizační teorém neboli Oatesa teorém.

3.2 Tieboutův model municipálních financí

Ve svém díle i CH. M. Tiebout se vyjadřuje k otázce fiskální decentralizace. Základem modelu je situace, kdy se občan rozhoduje o změně regionu v důsledku svých preferencí

a ochoty platit daně. Spotřebitel si vybírá tu komunitu, která mu uspokojuje nejvíce preference. Tiebout vychází z předpokladu, že spotřebiteli jsou známy rozdíly mezi lokálními výdaji a příjmy a všechny komunity mají pevnou strukturu příjmů a výdajů. To je základním principem tzv. Tieboutovy hypotézy, kterou formuloval CH. M. Tiebout v roce 1956. Náklady na přesun z jednoho regionu do druhého by měly být předem známy, neboť ovlivňují ideální řešení. V delším časovém období by tato mobilita uživatelů měla vést ke snižování nákladů v územním veřejném rozpočtu [Peková, 2005].

Nedostatkem tohoto modelu podle názoru Šelešovského a kol., je, že se nezabývá otázkou příjmové strany územních rozpočtů. Jedná se o extrémní model, který funguje pouze za předpokladu, že všechny komunity mají pevnou strukturu rozpočtu, který odráží preference svých uživatelů. V praxi je platnost tohoto modelu omezená [Šelešovský a kol., 2006]

3.3 Oatesa decentralizační teorém

Oatesa decentralizační teorém patří mezi základní teorie, které se zabývají fiskální decentralizací.

Ke ztrátám efektu z centralizace může docházet u některých veřejných statků zajišťovaných státem. Tyto statky by z pohledu užiteků obyvatel jednotlivých menších územních celků byly zajišťovány efektivněji územními celky, protože stát nemá pokaždé potřebné informace o potřebách svých obyvatel a potřeby v jednotlivých lokalitách se mohou také lišit, z tohoto důvodu může centrální jednotné zavedení způsobovat nevhodné vynakládání veřejných zdrojů.

Mezi předpoklady tohoto teorému patří různorodost poptávkových preferencí, kdy poptávkové křivky jsou daleko od sebe navzájem. Rozsah ztráty závisí také na rozdílech v poptávce a na cenové elasticitě poptávky [Hamerníková, Kubátová, 2004].

Později však při výkladu tohoto teorému vznikají problémy, jako je ztráta výnosů z rozsahu, zobrazení jen jednoho druhu veřejného statku, když místní vláda musí poskytovat

několik veřejných statků najednou, či optimálnost velikosti komunity z hlediska poskytování jednoho statku, kdy pro poskytování druhého nemusí být tato velikost komunity optimální [Šelešovský a kol., 2006].

Oatesa teorém je považován za základ decentralizovaného systému veřejných financí. Dokazuje vznik ztrát z užitků v případě, že statky, které se odlišují poptávkou v odlišných lokalitách, jsou jediné poskytovány centrální úrovní rovnoměrně na každé části území. Model je postaven na mnohých předpokladech a nelze ho aplikovat bez výhrad. Stal se jedním z výchozích bodů pro vysvětlení decentralizační funkce i v současnosti je tato teorie diskutována odbornou veřejností.

3.4 Brennan-Buchananova decentralizační hypotéza

Brannan-Buchananova decentralizační hypotéza je známá také jako Leviathanova hypotéza. Tato hypotéza říká, že pokud omezíme moc státu, který má postavení monopolu, a převedeme jeho funkce včetně fiskálních schopností na více decentralizovaných jednotek, bude mezi nimi vznikat konkurence, jak v poskytování statků, tak v daňovém určení a tím vznikne optimální velikost veřejného sektoru, protože každý si bude moci vybrat pro něj optimální jednotku v závislosti na daňovém zatížení a v závislosti na velikosti poskytovaných statků [Musgrave, 1994].

I tento model má však některá omezení jako jsou rozdíly v důchodech, což může způsobit rozdílnou míru zdanění v jednotlivých komunitách. Tato diference v důchodech může ovlivnit v některých oblastech poskytování veřejných statků a může vést až ke vzniku rasových, náboženských a etnických skupin [Provažníková, 2007].

3.5 Decentralizace fiskálních funkcí

Musgraveovo pojetí fiskálních funkcí vlád je často akceptováno ve většině ekonomické literatury. Tedy funkce:

- ❖ stabilizační,
- ❖ redistribuční,
- ❖ alokační.

Podmínkou decentralizace fiskálních funkcí je samotná existence nižších územních celků, které mají právní subjektivitu. Počet hierarchických územních úrovní a s tím související počet rozpočtových úrovní je dán samosprávním uspořádáním jednotlivých států a tvoří podstatný rámec pro decentralizační úvahy [Matoušková, 2002].

3.5.1 Stabilizační funkce

Stabilizační funkce tvoří důležitou složku státního rozpočtu. Jedná se o využívání státního rozpočtu při zasahování státu do fungování hospodářského mechanismu. Účelem státních výdajů je stimulovat nedostatečnou agregátní poptávku tím, že stát vytváří sám poptávku po produktech soukromého sektoru, především formou veřejných zakázek, a využívá je pak k tvorbě veřejných statků a působí tak na růst výroby, zaměstnanosti, zrychlení tempa hospodářského růstu a zmírnění cyklických výkyvů. Obce a regiony jsou začleněny do této funkce tím, že se snaží vytvářet podmínky pro fungování soukromého sektoru a tak dochází ke zvyšování pracovních příležitostí v soukromém sektoru.

3.5.2 Redistribuční funkce

Redistribuční funkce souvisí s přerozdělováním důchodu mezi obyvatelstvo nebo mezi oblastí. Redistribuční mechanismy musí vyhovět dvěma protichůdným nárokům. Na jedné straně mají omezovat příjmové i majetkové rozdíly a na druhé straně mají tyto rozdíly uchovat. Jedná se o nalezení kompromisu, aby příjmová diferenciací nevedla ke vzniku sociálního napětí, k násilným konfliktům, ale aby zároveň zachovala svoji motivační úlohu. Redistribuční mechanismy mají zamezit, aby se příjmová rozdílnost pohybovala v neúnosném rozpětí pro občany.

Jelikož územní samosprávy nemají zákonodárnou moc a tudíž mohou přerozdělovat pouze omezeným způsobem, proto je lepší redistribuční funkci zabezpečovat na centrální úrovni, kdy je daňové zatížení jednotné a platí jednotná pravidla pro poskytování sociálních dávek, podpor, transferů, které jsou hrazeny ze státního rozpočtu [Matoušková, 2002].

3.5.3 Alokační funkce

Decentralizace alokační funkce znamená, že veřejné statky nejsou zajišťovány jenom státní úrovní, ale na jejich zabezpečení se podílí také nižší vládní úrovně a jednotlivé úrovně územní samosprávy. To plyne z prostorového omezení užítka jednotlivých veřejných statků. Jsou veřejné statky, jejichž užitek plyne pro obyvatele celého státu. Tyto statky by měly být zajišťovány na celostátní úrovni, a statky, jejichž užitek má význam jen pro obyvatele určitého prostorově omezeného území, ty měly být zajišťovány na místní úrovni. Tyto prostorové vlastnosti veřejných statků předurčují existenci víceúrovňového fiskálního systému neboli existenci více vlád. Každá vláda by měla zajistit ty statky, jejichž užitek se projeví na jejím území. Obyvatelé tohoto území by měli za veřejné statky, které jim příslušná úroveň vlády zajišťuje, platit. Z toho vyplývá potřeba zavedení jednak celostátních daní a jednak daní místních. Na základě toho by mělo být zřetelné, které daně jsou vhodné pro tu kterou vládní úroveň [Musgrave, 1994]. Při využití alokační funkce na různých vládních úrovních je nutné rozhodnout, zda mají být veřejné statky zabezpečovány státem a financovány ze státního rozpočtu nebo mají být zabezpečovány decentralizovaně jednotlivými stupni územní samosprávy a financovány z jejich rozpočtů. Částečná decentralizace zabezpečování veřejných statků se doporučuje z důvodu, že nižší vládní úrovně mohou lépe a efektivněji reagovat na specifika lokální a regionální ekonomiky, jelikož mají detailnější informace o stavu ekonomiky a potřebách obyvatelstva na svém území. Mohou lépe poznat preference občanů a jejich ochotu podílet se na financování veřejných statků, ať už pomocí daní nebo uživatelských poplatků. Povinností ústřední vlády je na celém území státu zabezpečit standardní úroveň veřejných statků. Obce mohou také zabezpečit národní veřejné statky, z nichž mohou mít užitek občané celého státu (základní vzdělání) anebo i lokální veřejné statky, které zajišťují pro své občany a jejich užívání je místně ohraničeno (zásobování pitnou vodou a čištění

odpadních vod). Menší obce mají většinou obtíže zvládnout úkoly, které jsou na ně v rámci decentralizace kompetencí kladeny.

4. Fiskální vztahy mezi úrovněmi vlády

Vztahy mezi ústřední vládou a územní samosprávou mohou být různého typu. Důležité jsou finanční vztahy, jejichž prostřednictvím stát v demokratických zemích nepřímo ovlivňuje rozhodování územní samosprávy.

Vztahy mezi územní samosprávou a ústřední vládou můžeme vymezit tímto způsobem [Peková, 2004]:

- ❖ **municipalita jako „agent“ ústřední vlády,**
- ❖ **municipalita v roli úplné nezávislé samosprávy,**
- ❖ **partnerství mezi municipalitou a státem.**

Podobně se mohou vyvíjet vztahy k regionální úrovni územní samosprávy.

4.1 Municipalita jako „agent“ ústřední vlády

Orgány obce v tomto modelu v podstatě nemají žádné (nebo téměř žádné) vlastní pravomoci. Nemají-li pravomoci, pak nemají ani odpovědnost za svá rozhodnutí, proto se ani sami rozhodovat nemohou. Potom ovšem nelze mluvit o orgánu územní samosprávy.

Aktivita a rozhodování obcí je velmi silně ovlivňována ústřední vládou, která rozhoduje o řadě klíčových problémů, především v oblasti zajišťování veřejných statků. Obce zde mají minimální autonomii. Dochází k potlačení místních preferencí obyvatel, obec málo spolupracuje s ústřední vládou.

Takovému pojetí vztahů často odpovídá vysoká míra přerozdělování finančních zdrojů a centralizace veřejných příjmů do ústředního rozpočtu. Potřeby municipalit jsou skoro stoprocentně dotovány z finančních zdrojů ústředního veřejného rozpočtu. Na rozhodnutí

státu závisí výše dotací, které mají charakter účelový, na jejichž použití dohlíží stát. Ve-
dlejším jevem tohoto systému je vysoká nehospodárnost a neefektivnost ve využití fi-
nančních prostředků. Po roce 1948 jsme se i u nás mohli setkat s takovýmto pojetím vzta-
hů.

4.2 Municipalita v roli úplné nezávislé samosprávy

Územní samospráva by měla být vybavena svými finančními prostředky, vlastními právy,
absolutní autonomií, kontrola a spolupráce ze strany ústřední vlády by musela být co ne-
jmenší.

Takový model je nicméně v praxi nereálný, protože zde je rozdílná ekonomická úroveň
municipalit, která různým způsobem ovlivňuje daňovou základnu, a tím i daňový výnos
pro obecní rozpočet. Místní zájmy a preference by se mohly odlišovat nejen mezi regio-
ny, ale i ve vazbě na veřejný zájem. Velmi problematické se jeví stanovení optimálního
daňového určení a efektivní využití daňových zásad na celém území. Nemožnost státních
zásahů do hospodaření a rozhodování obcí by v zásadě vedlo k nerovnoměrnému vývoji
různých lokalit na území státu, což by vedlo k řadě problémů, jako jsou sociální napětí,
stěhování obyvatel a k problémům se stabilizací hospodářství.

První dva modely lze považovat za krajní případy vztahů mezi municipalitou a státem.
V posledních letech je snaha postavit vzájemné vztahy mezi obcemi a ústřední vládou na
základě partnerství a spolupráce.

4.3 Partnerství mezi municipalitou a státem

Jen málokdo pochybuje o tom, že právě partnerství mezi státem a samosprávou je tím správným modelem. Přestože forma tohoto partnerství se v jednotlivých zemích liší, lze jej charakterizovat takto [Peková, 1995]:

- ❖ optimálním rozdělením pravomocí, odpovědnosti, kompetencí při zabezpečování veřejných statků pro občany,
- ❖ určitou mírou autonomie územní samosprávy v rozhodování, ale i odpovědností za důsledky svých rozhodnutí,
- ❖ optimálním rozdělením veřejných příjmů do jednotlivých rozpočtů a určitou mírou decentralizace finančních prostředků soustředěných v rozpočtové soustavě s cílem dosáhnout větší hospodárnosti při vynakládání finančních prostředků na zajištění veřejných statků.

Stát poskytuje územní samosprávě právní ochranu, finanční prostředky ve formě dotací z rozpočtové soustavy, protože územní samospráva ve většině zemí není finančně soběstačná. Zároveň však usměrňuje způsoby hospodaření územní samosprávy s dotacemi z ústředního rozpočtu.

V demokratických zemích jsou vztahy mezi státem a územní samosprávou založeny na právu slušnosti, spravedlnosti, solidaritě, dále pak na odpovědnosti. Územní samospráva nejenom musí mít jasně vymezené kompetence a do určité míry i autonomii v rozhodování, ale musí nést odpovědnost za svá rozhodnutí. Je tu ale také potřeba makroekonomické kontroly, neboť důsledky aktivit územní samosprávy můžou ovlivňovat ekonomickou situaci státu. Stát musí do určité míry ovlivňovat aktivity územní samosprávy, její rozhodování.

Argumentem pro udržení a posilování místní správy je skutečnost, že volené místní sbory nabízejí nejefektivnější cestu sladování rozporů mezi nároky obce a zajišťováním obecného užítku. Decentralizace pravomocí státních orgánů na úroveň obcí tedy umožňuje pružněji reagovat na požadavky obyvatel a zapojovat je do rozhodování v jejich vlastním

zájmu. Schopnost samostatně rozhodovat o vlastních záležitostech musí být samozřejmě podložena zdroji, jimiž je možno tato rozhodnutí také realizovat. Větší objem povinností či pravomocí však souvisí s dostatečnými zdroji pro zajištění veřejných statků a služeb. V ideálním případě budou zdroje obcí odpovídat potřebám.

5. Význam daňových příjmů při fiskální decentralizaci

Daňové příjmy jsou významným příjmem rozpočtů a zdrojem financování veřejných statků. Teorie fiskálního federalismu tradičně doporučovala tyto daně jako přijatelný zdroj příjmů rozpočtů územní samosprávy [Musgrave, 1994]:

- ❖ **daně z pevného základu** - jsou stabilním příjmem. Nejlépe požadavku stability odpovídají majetkové daně, neboť jejich výhodou je stabilita a nevýhodou je jejich malá dynamika v čase. Příkladem takové daně je daň z nemovitostí v České republice,
- ❖ **místní daně** - jsou spjaty s daným místem a místní orgány mohou ovlivňovat jejich výnos. Podmínkou však je u místních daní jako zdroji financování veřejných statků určitá daňová pravomoc obcí daná zákonem.

Na druhou stranu za nevhodné daně pro místní rozpočty jsou považovány [Peková, 2008]:

- ❖ **progresivní daně** - především progresivní důchodové daně nevyhovují požadavku stability. Z dlouhodobého pohledu nejsou jistým příjmem. Jejich výnos může být ovlivňován správou daní,
- ❖ **nepřímé spotřební daně** - jejich nevýhodou je, že místo spotřeby není shodné ani s místem výroby zboží a služeb, ani s místem bydliště spotřebitele,
- ❖ **daně související s využíváním nerovnoměrně rozložených přírodních zdrojů** - jejich využití pro místní rozpočty by bylo nespravedlivé, protože řada obcí i regionů tyto přírodní zdroje nemá.

Státoprávní uspořádání je ovlivňováno rozdělením daňového výnosu. V posledních letech je doporučováno ve větším rozsahu využívat i sdílené daně, které jsou transferovým a neúčelovým příjmem územních samospráv [Jílek, 2008]. Tento typ daní umožňuje zvýšit relativní finanční soběstačnost a zároveň dokáže snížit velké rozdíly ve výnosu mezi obcemi. Mezi hlavní výhody sdílených daní řadíme [Peková, 2004]:

- ❖ stabilitu daňových příjmů rozpočtů územní samosprávy při současném propojení výnosů ze sdílených daní důchodového typu na ekonomický cyklus,
- ❖ dochází ke snížení nerovností v daňových příjmech mezi obcemi i regiony,
- ❖ zvýšení pravomocí územní samosprávy v rozhodování - na co má využít daňový výnos ze sdílených daní.

Mezi hlavní nevýhody sdílených daní lze zahrnout [Peková, 2008]:

- ❖ růst závislosti územní samosprávy na rozhodování státu – jak velký podíl na výnosu té které daně půjde do obecních, státních i regionálních rozpočtů,
- ❖ nedokážou motivovat územní samosprávu k tvorbě vlastních rozpočtových příjmů,
- ❖ dochází ke zmenšení odpovědnosti územní samosprávy za výši svých příjmů.

Nejčastěji sdílenými daněmi jsou u nás osobní důchodové daně, daně ze zisků společností a daň z přidané hodnoty [Jílek, 2008]. Sdílení je dáno zákonem o daňovém určení.

Územní samospráva má většinou velmi omezenou daňovou pravomoc, obzvláště u svěřených a sdílených daní. Jednou z příčin pro toto omezení je náročné využití vertikální spravedlnosti, související s využitím progresivně konstruovaných daní a nebezpečím vzniku migrace kapitálu a obyvatelstva jako důsledku vytváření daňové konkurence [Peková, 2004].

V rámci výzkumů decentralizace daní Oates (1996) došel k následujícím závěrům [Jílek, 2008]:

- ❖ decentralizované úrovně vlády by měly co nejvíce spoléhat na zdanění užitku mobilních ekonomických jednotek, včetně domácností a mobilních ekonomických faktorů,
- ❖ je-li nutné využívat neekvivalentní zdanění mobilních ekonomických jednotek, mělo by tak být činěno na vyšších úrovních vlády,

- ❖ mají-li decentralizované úrovně vlády využívat neekvivalentního zdanění, mělo by se týkat nemobilních daňových základů.

Ter-Minassian (1997) shrnuje pro decentralizaci následující daně [Jilek, 2008]:

- ❖ s relativně nemobilní daňovou základnou,
- ❖ s relativně rovnoměrně rozloženou daňovou základnou,
- ❖ s relativně stabilními výnosy.

Přirazení daní jednotlivým úrovním vlády můžeme definovat takto [Musgrave, 1994]:

❖ **Ústřední úroveň vlády:**

- progresivní důchodová daň,
- dědické daně,
- zdanění přírodních zdrojů.

❖ **Střední úroveň vlády:**

- zdanění důchodů rezidentů,
- daň z důchodů faktorů ve vlastnictví a z důchodů nerezidenty, které vznikly v dané oblasti,
- daň z produktu podle místa původu jako poplatek z užitku.

❖ **Místní úroveň vlády:**

- daň z nemovitostí,
- daň ze mzdových prostředků,
- uživatelské poplatky.

Progresivní důchodová daň je účelná především pro centrální úroveň. Na střední úrovni je vhodné zdaňovat osobní příjmy rezidentů, ale jen s mírnou progresivitou. Na místní úrovni jsou vhodné daně, jejichž základna je nemobilní, mezi tyto daně patří například daň z investic a ze staveb [Musgrave, 1994]. Jestliže zdaňujeme důchody, potom daň ze mzdových prostředků tvoří tu část základny, kterou můžeme bez problému postihnout, a kterou neovlivní odstěhování. Na místní úrovni mají význam zejména poplatky, kde je vztah mezi užitkem z veřejných statků a těmi, kdo za něj platí, těsný.

6. Principy a zásady decentralizace zdanění

6.1 Principy ovlivňující stanovení příjmů územních rozpočtů

Mezi hlavní principy, které centrální vláda při rozhodování o příjmech územních rozpočtů bere v úvahu, řadíme především principy [Matoušková, 2002]:

- ❖ finanční autonomie,
- ❖ zdaňovací pravomoci,
- ❖ zásluhovosti,
- ❖ solidarity,
- ❖ stability,
- ❖ srovnatelné vývoje všech částí veřejných rozpočtů.

6.1.1 Princip finanční autonomie

O finanční autonomii lze hovořit tehdy, když jsou vlastní příjmy rozpočtů územních celků zajištěny příslušným zákonem, výkon samosprávy není omezován státním dozorem nad jejich hospodařením s veřejnými prostředky, ale státní dozor funguje na přijímání dluhových prostředků. Porovnáme-li jednotlivé znaky finanční autonomie se skutečností, můžeme říci, že u nás byly schváleny příslušné zákony, které zajišťují územním celkům vlastní finanční zdroje.

6.1.2 Princip zdaňovacích pravomocí

Jedná se o zákonnou možnost upravit výši daně v závislosti na místních podmínkách. Princip zdaňovací pravomoci, se uskutečňuje obecními nebo regionálními daněmi. Přiznání těchto pravomocí závisí na ochotě centrální vlády vzdát se plné kontroly nad daňovou zátěží ekonomiky, ale souvisí také s předvídatelností toho, jak s touto pravomocí územní vlády naloží.

6.1.3 Princip zásluhovosti

Zdaňovací pravomoc se realizuje obecními nebo regionálními daněmi. Přiznání těchto pravomocí závisí na ochotě centrální vlády vzdát se plné kontroly nad daňovou zátěží ekonomiky, ale souvisí také s předvídatelností toho, jak s touto pravomocí územní vlády naloží.

Pokud dojde k popření tohoto principu, sníží se i angažovanost místních orgánů při získávání dalších prostředků. Ztrácí se vazba mezi odvedenými daněmi a výdaji územního celku, zájem obyvatelstva na hospodaření s rozpočtovými prostředky. Nerozhoduje-li moje aktivita, můj příjem v místě, k němuž mám nejužší vztah, nezajímá mě zpravidla ani to, s jakými prostředky a jak zastupitelstvo hospodaří [Marková, 2000].

6.1.4 Princip solidarity

Je spojen s meziregionálním přerozdělováním, kdy daňové výnosy vybrané na celém území státu jsou rozdělovány na základě určitého klíče mezi všechny územní celky. Regiony i obce získávají své příjmy jako podíly na celostátních výnosech určitých daní [Matoušková, 2002].

6.1.5 Princip stability

Princip stability je naplňován stabilitou předpisů, které ovlivňují výši příjmů územních rozpočtů. I když platný zákon určuje rozdělení daňových výnosů mezi jednotlivé rozpočty a měl by tedy být nositelem stability, jeho konstrukce to zcela nezaručuje. Je potřeba v souvislosti s tím uvést, že stabilita rozpočtů je také záležitostí reálně dosahovaných daňových příjmů. S principem stability je úzce spjata i otázka dynamiky růstu hospodářství a tím i daňových příjmů.

Z uvedeného plyne, že důležitou skupinu příjmů obecních rozpočtů tvoří příjmy daňového či poplatkového charakteru. Jedná se o daně, jejichž celý výnos či jeho část jsou určeny do rozpočtu obce, a místní či správní poplatky. Všechny platné daně mají celostátní obligatorní platnost a obcím je jen v omezené míře dána možnost (u daně z nemovitosti) diferencovat jejich výši podle místních podmínek [Marková, 2000].

6.1.6 Princip srovnatelného vývoje všech částí veřejných rozpočtů

Princip srovnatelné dynamiky pojednává o všech částech veřejných rozpočtů. Požadavek srovnatelné dynamiky je uskutečňován obdobným způsobem jako požadavek stability, pomocí sdílení výnosů určitého spektra daní. Jedná se hlavně o ty daně, jejichž výnosy jsou významné z hlediska objemu a které patří mezi daně s nejvyšší dynamikou.

7. Daňové určení

Optimální vertikální struktura zdanění se týká daňového určení, které se zabývá otázkou, kdo má co zdaňovat. Aby se dalo hovořit o decentralizované dani, záleží na míře autonomie ve vybírání daní dané úrovně vlády. Jaké daně půjdou do jejího rozpočtu, by měla mít právo rozhodnout nižší vládní úroveň a zároveň by měla mít možnost stanovit si vlastní daňovou základnu a daňové sazby, aby mohla předpovídat a kontrolovat výši svých příjmů a současně mít dostačující vliv na jeho výši. Jestliže daná úroveň územní samosprávy nemůže ovlivnit některý z těchto faktorů v přijatelné míře, bude zde vertikální fiskální nerovnováha. V praxi se rovnováha nevyskytuje, protože nižší vládní úrovně skoro nikdy nemají kontrolu nad daňovou sazbou. Způsobů nastavení systému rozpočtového určení daní je řada, ale obecně platný a přijatelný přístup k daňovému určení není. Můžeme alespoň definovat dvě extrémní varianty řešení problémů [Jílek, 2008]:

- ❖ konvenční normativní přístup teorie veřejných financí (Musgrave, 1959),
- ❖ přístup teorie veřejné volby (Brennan a Buchanan, 1980).

7.1 Konvenční normativní přístup

Konvenční normativní přístup teorie veřejných financí formuluje daňové určení na základě rozdělení funkcí veřejných financí mezi jednotlivé vládní úrovně [Musgrave, 1994]. Tato teorie nám říká, že funkce redistribuce důchodů a makroekonomická stabilizace by měly být svěřeny centrální vládě a funkci alokační mohou vykonávat všechny vládní úrovně. Z toho vyplývá, že výnos daní z individuálních progresivních důchodů a ze zisků podniků by měl být přidělen centrální vládě, kdežto výnos z daní na principu užtku je přidělen všem vládním úrovním. Hlavní nevýhodou této teorie je především nereálnost jeho použití a chybí i návod, jak by se metoda mohla vhodně používat. Jeho zavedení by vedlo k nerovnováze v příjmech a výdajích mezi vládními úrovněmi. Teoreticky by konvenční normativní přístup mohl fungovat za předpokladu, že výdaje územní samosprávy jsou velmi malé a rozsah poskytovaných služeb není široký.

7.2 Teorie veřejné volby

Z jiného pohledu přistupuje k daňovému určení teorie veřejné volby, která vysvětluje chování vlády jako využívání daní k maximalizaci celkových příjmů ze soukromého sektoru a smyslem nastavení daňového určení je pro vládu její znovuzvolení a nikoliv maximální užitek občanů [Jílek, 2008].

7.3 Způsoby daňového určení

Podle McLure (2001) způsoby daňového určení jsou [Jílek, 2008]:

- ❖ místní daně,
- ❖ daňové přírážky,
- ❖ sdílení daní.

7.3.1 Místní daně

Rozdíl mezi svěřenými a místními daněmi je v rozdílné daňové pravomoci. Vlastní municipální daně jsou stejně jako svěřené daně přiřazeny dle rozpočtového určení, ale jsou spojeny s určitou daňovou pravomocí [Peková, 1995]. Celostátně platný zákon upravující daně vymezuje soustavu místních daní, jejichž volba a výběr je v pravomoci místních orgánů. Většina takto vymezených daní není ale z hlediska daňového výnosu pro místní rozpočet rozhodující. Odbornou literaturou ze strany daňových zásad je místním orgánům doporučováno zvolit systém malého počtu municipálních daní, které jsou ovšem pro rozpočet výnosné a zároveň zajistit nízkonákladovou správu a výběr těchto daní. Podle teorie místních financí by do místního rozpočtu měly plynout hlavně daňové výnosy, jejichž základ daně je stabilní, jimiž se nelze snadno vyhnout a při kterých nedochází k daňovým externalitám, že by užitek ze zdanění připadl i občanům jiné obce. Základním předpokladem místních daní je lehce zjištělná daňová povinnost, a poplatník daně si ji může sám

vypočítat a může ji tak zároveň porovnat s užítkem ze zdanění. Zajisté by mělo být zaručeno respektování čisté daňové výnosnosti a daňových principů. Zákonodárcům nedovoluje obecná tendence ke snižování daňového zatížení stanovit neomezenou daňovou pravomoc nižším územním samosprávným celkům, ačkoli evropským trendem (Evropská charta místní samosprávy) je tuto pravomoc zvyšovat. Jelikož do výpočtu daňové kvóty jsou zahrnovány místní daně, je v zákoně obvykle předepsáno rozmezí možné daňové sazby, ze kterého je možné, aby místní orgány volily konkrétní výšku daňové sazby.

V České republice za místní daně jsou považovány místní poplatky, protože i přes jejich zavádějící název má většina z nich spíše charakter daně [Provazníková, 2009]. Obec rozhoduje sama o tom, jestli bude vybírat na svém území konkrétní místní poplatek stanovený v soustavě místních poplatků, případně jaký. Místní poplatky nepředstavují zásadní zdroj příjmů pro místní rozpočet, v České republice jejich daňový výnos nepřekračuje 2 % z celkových příjmů místních rozpočtů. Místními poplatky může být poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt nebo poplatek za povolení k vjezdu motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst. V České republice existuje tendence k transformaci místních poplatků na soustavu obecních daní, návrhy však prozatím nebyly parlamentem schváleny [Peková, 2004]. Podle rozpočtové skladby se mezi vlastní daňové příjmy započítávají i poplatky z vlastní správní činnosti obce.

7.3.2 Daňové přírážky

Centrální vláda a územní samosprávné celky uvalují stejnou daň v případě daňové přírážky. Územní jednotky určují přírážky k daňovým sazbám na daňový základ definovaný vládou. U místních daní je daňová pravomoc vyšší, než je tomu u územních jednotek.

7.3.3 Sdílení daní

K nejrozšířenějšímu způsobu rozpočtového určení daní patří sdílení daní, které spočívá v rozdělení daňového výnosu mezi všechny vládní úrovně a to vertikálně i horizontálně. Každá úroveň veřejné vlády sdílí příjmy daní s vládami na stejné i na jiné úrovni zpravi-

dla to znamená, že centrální vláda sdílí příjmy s nižšími úrovněmi vlády. Tento přístup předurčuje územním samosprávám nejnižší daňovou autonomii ze všech dříve uvedených příkladů. Zpravidla se podíl na výnosu sdílených daní řídí podílem počtu obyvatel územní jednotky na celkovém počtu obyvatel země. Míra finanční soběstačnosti územních samospráv spolu se snižováním nerovností v daňovém výnosu mezi menšími územními jednotkami je zvyšována sdílením daní. Sdílení daní lze ještě dále dělit, podle toho, jakou formou územní samosprávy získávají výnos z daňových příjmů. První možností je podíl na celostátním výnosu daně podle přerozdělovacího vzorce. V tomto případě má sdílení daní velmi blízko k dotaci a daňová autonomie územních samospráv je tímto v podstatě nulová. Druhou možností je, že získávají nižší vládní úrovně procento daňových příjmů, které se vyberou na jejím území [Jílek, 2008]. Mezi nejčastěji sdílené daně všeobecně patří osobní důchodové daně, daně ze zisků společností a daň z přidané hodnoty. V případě, že jednotce územní samosprávy zbude 100 % výnos daně, která se vybrala na jejím území, jedná se o tzv. svěřenou daň, což většinou znamená růst daňové autonomie [Peková, 2008]. Typickým příkladem svěřené daně u obcí v České republice je daň z nemovitostí a část daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti a podnikání.

8. Metodika

Cílem práce je analyzovat vliv změn v rozpočtovém určení daní na příjmy obcí.

- ❖ Literární část je vypracována na základě odborné literatury, je zde popsána fiskální decentralizace, fiskální vztahy mezi úrovněmi vlády, zásady a principy decentralizace zdanění a modely daňového určení.
- ❖ Pro práci budou použita data ze systému ARIS, MFČR a celostátní inkasa daní. Práce je zaměřena:
 - na příjmy obcí v České republice
 - na rozpočtové určení daní a jeho vývoj,
 - na analýzu daňových příjmů všech obcí v ČR,
 - na analýzu daňových příjmů na vzorku 33 obcí, které byly rozděleny do sedmi velikostních kategorií.
- ❖ První část je zaměřena na příjmy obcí České republiky. Tato část je vypracována na základě odborné literatury, odborných článků a dat, které byly čerpány z MFČR z výkazů hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti za roky 2007, 2008, 2009 a 2010. Pomocí těchto dat budou zhodnoceny příjmy obcí České republiky.
- ❖ V druhé části je proveden vývoj rozpočtového určení daní. Kdy období mezi lety 1993 až po současnost jsem rozdělila do čtyř dílčích etap, které reprezentují jednotlivé struktury daňových příjmů. První dílčí etapa je zaměřena na léta 1993 až 1995, druhá etapa je mezi lety 1996 až 2000, třetí období je 2001-2007 a poslední etapa je od roku 2008 až po současnost. Na základě dat, který budou čerpány ze

zákonů, odborných článků z časopisů a literatury, bude zhodnoceno rozpočtové určení daní a jeho vývoj.

❖ Ve třetí části budou analyzovány daňové příjmy všech obcí České republiky. Pro tuto část analýzy byly vybrány následující daňové příjmy:

➤ Daň z nemovitosti

➤ Daň z příjmů:

✓ Daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,

✓ daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti,

✓ daň z příjmů právnických osob,

✓ daň z příjmů právnických osob za obce.

➤ Daň spotřební:

✓ daň z přidané hodnoty

➤ Správní poplatky z vybraných činností.

Data budou čerpána z MFČR a celostátní inkasa daní. Bude zde zhodnocena výše jednotlivých daňových příjmů, jejich podíl na celkových daňových příjmech a podíl na celkových příjmech.

V závěru této části bude porovnán systém přijatý v roce 2008 a předchozí systém přerozdělení sdílených daní ve velikostních kategoriích obcí.

❖ V poslední a tedy čtvrté části práce budou analyzovány daňové příjmy obcí v členění na jednotlivé velikostní skupiny. Pro tuto analýzu byl náhodně vybrán

vzorek třiceti tří obcí ležící v jihočeském kraji, které byly rozděleny do sedmi velikostních skupin. Tyto velikostní skupiny jsou:

- 0- 199 obyvatel – Doňov, Kvilda, Polště, Vlkov (Č. B.) a Vydrů,
- 200- 499 obyvatel – Čejkovice, Příbraz, Libín, Majdalena a Plavsko,
- 500- 999 obyvatel – Čestice, Lásenice, Nová Pec, Římov a Štěpánovice,
- 1000 – 1999 obyvatel – Frymburk, Chyšky, Kunžak, Sepekov a Zdíkov,
- 2000 – 4999 obyvatel - Hluboká nad Vltavou, Horní Planá, Kardašova Řečice, Slavonice a Volary,
- 5000 – 9999 obyvatel – Dačice, Protivín, Soběslav, Třeboň a Veselí nad Lužnicí,
- 10000 – 49999 obyvatel – Český Krumlov, Jindřichův Hradec a Písek.

Bude provedena struktura daňových příjmů jednotlivých velikostních skupin a dále bude porovnána výše jejich daňových příjmů v letech 2006-2009. Předpokládáme, že na základě novelizace zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, by se měly daňové příjmy všech obcí zvýšit, zřejmě by toto zvýšení mělo být u menších obcí. Jelikož se v práci zaměřujeme pouze na sdílené daně a daň z nemovitostí, nezahrnujeme do struktury ani do celkových daňových příjmů obcí místní poplatky ani správní poplatky. Kritéria, od nichž byla odvozena výše daňových příjmů obcí v letech 2006 až 2009, jsou uvedena u každé kategorie obcí. Vybrané obce měly v rozpočtu 2006-2009 tyto daňové příjmy:

- 1111 daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- 1112 daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti,
- 1113 daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů,

- 1121 daň z příjmů právnických osob,
- 1122 daň z příjmů právnických osob za obce,
- 1211 daň z přidané hodnoty,
- 1511 daň z nemovitostí.

Zdrojem dat bude Český statistický úřad – údaje o počtu obyvatel a katastrální výměře obcí, Systém ARIS Ministerstva financí – výkazy pro průběžné hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávních celků.

9. Příjmy obcí v České republice

Rozpočtová skladba závazně třídí příjmy územních rozpočtů. Obecně se považuje za vhodné, aby příjmy obecních rozpočtů byly [Peková, 2004]:

- ❖ dostatečně výnosné, aby umožnily dosáhnout přiměřené, požadované míry finanční soběstačnosti jednotlivých článků územní samosprávy,
- ❖ do určité míry závislé na aktivitě obce či regionu, které může územní samospráva sama ovlivnit – je to většina nedaňových příjmů, např. příjmy z pronájmu majetku ve vlastnictví příslušného článku územní samosprávy, příjmy z podnikání ve vedlejší činnosti, uživatelské poplatky za veřejné statky, pokud plynou do územního rozpočtu,
- ❖ pokud možno rovnoměrně rozloženy, a to jak z hlediska prostorového, tak z hlediska časového, aby umožnily zabezpečovat veřejné statky bez větších disproporcí v přibližně stejné struktuře, kvantitě a kvalitě mezi obcemi,
- ❖ plánovatelné, a to nejen v krátkodobém, ale i ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu; to je důležité pro plánování objemu potřeb v lokálním a regionálním veřejném sektoru, zejména investičních potřeb,
- ❖ administrativně nenáročné na správu a výběr, tzn., aby především náklady na správu a výběr daní a poplatků byly minimální.

Významnou úlohu v rozpočtovém hospodaření obcí hraje výše příjmů, jenž závisí především na následujících faktorech [Šimánová, Jáčová]:

- ❖ počet obyvatel obce - platí pravidlo čím více obyvatel, tím vyšší příjmy,
- ❖ počet živnostníků bydlících v obci - obci zůstává 30 % výnosu z daně, kterou platí osoby samostatně výdělečně činné (živnostníci) mající v obci bydliště. Právnícké osoby platí daně podle sídla firmy.

- ❖ koeficient - uplatňuje ho obec u daně z nemovitosti. Obec jej může zvýšit nebo snížit v zákonem daném limitu obecně závaznou vyhláškou,
- ❖ rozloha katastrálního území - čím větší území obec má, tím vyšší má příjem
- ❖ počet zaměstnanců majících v obci místo výkonu práce, je zjišťován z ročních zúčtování daně z příjmů.

9.1 Klasifikace Příjmů

Důležité je třídění příjmů na běžné a kapitálové.

Běžné příjmy územního rozpočtu se každý rok opakují. Používají se na financování běžných, každoročně se opakujících potřeb. Můžeme je rozdělit podle charakteru [Peková, 2004]:

- ❖ daňové – jedná se o nenávratné příjmy,
- ❖ nedaňové – můžeme se například zařadit pokuty za znečištění životního prostředí.

Dále podle původu charakteru [Peková, 2004]:

- ❖ místní daně nebo podle daňového určení svěřené daně i sdílené daně, správní poplatky za úkony, nedaňové příjmy, uživatelské poplatky,
- ❖ příjmy z přerozdělovacích procesů – jedná se o cizí finanční zdroje, které obce získají od jiných subjektů po splnění určitých podmínek. Jsou nenárokové. Mezi návratné cizí zdroje řadíme úvěry finančních institucí, finanční výpomoci od státu a půjčky jiných subjektů. Můžou být úročené či bezúročné. Hlavním znakem je, jak z názvu vyplývá, jejich návratnost.

Kapitálové příjmy mají charakter jednorázových a neopakovatelných příjmů. Jsou účelové a používají se k financování dlouhodobých potřeb. Člení se na [Provazníková, 2009]:

- ❖ vlastní příjmy z prodeje majetku, cenných papírů,
- ❖ příjmy z přerozdělovacích procesů
 - nenávratné transfery – jsou to přijaté dary pro investiční účely s výjimkou darů od zahraničních vlád a transferů z jiných úrovní vlády,
 - návratné – patří sem například příjmy z emise obligací.

Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje za pomoci využití třídění kapitálního, odvětvového, konsolidačního a druhového [Peková, 2004].

Druhové třídění je v rozpočtové skladbě základním systémem třídění. Peněžní operace třídí do tří základních okruhů: příjmů, výdajů a financování. Třídí peněžní operace až na jednotlivé položky, a to podle těchto kritérií [Provazníková, 2009]:

- ❖ inkaso x platba – inkasa jsou přijaté finanční prostředky na účet a platba je odepsání finančních prostředků z účtu,
- ❖ aktiva x pasiva – se vztahují k dlužnickému či věřitelskému postavení,
- ❖ běžná x kapitálová – kapitálové transakce se týkají nefinančních a finančních aktiv,
- ❖ návratná a nenávratná,
- ❖ opětovná x neopětovná – se používají jen pro nenávratné příjmy,
- ❖ povinná x dobrovolná – zda operace plynou ze zákonných norem či nikoliv,
- ❖ domácí x zahraniční,

❖ zohledňující rozpočtovou politiku x řízení likvidity.

Druhé členění rozlišuje třídy (jednomístný kód) – seskupení položek (dvoumístný kód) podseskupení položek (třímístný kód) – jednotlivé položky (čtyřmístný kód). Podle druhového členění jsou příjmy nenávratná inkasa, které nezahrnují ta inkasa, která představují vypůjčené finanční prostředky.

9.2 Struktura příjmů místních rozpočtů v letech

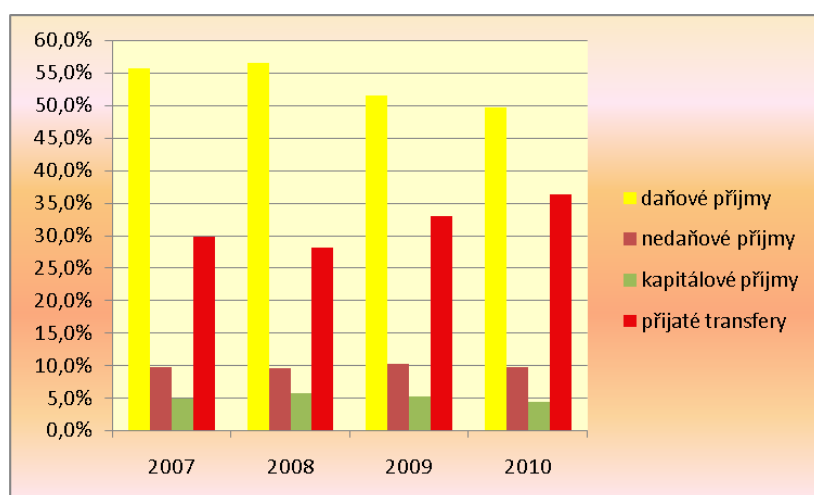
Na příjmech obecních rozpočtů se jednotlivé druhy příjmů podílejí rozdílným způsobem viz tabulka č. 1. Výši daňových příjmů ovlivnila novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, která upravila způsob rozdělování sdílených daní, (tj. daní z příjmů a daně z přidané hodnoty), která vstoupila v účinnost od 1. 1. 2008. V roce 2010 celkové příjmy obcí dosáhly 288,1 mld. Kč, ve srovnání s rokem 2009 vzrostly o 23,2, mld. Kč. Tento vývoj by mohl navázat na každoroční nárůst příjmů obcí, jež byl přerušen v roce 2009. S propadem inkasa daňových příjmů došlo k meziročnímu poklesu celkových příjmu cca o 8 mld. Kč, tento pokles byl pravděpodobně způsoben finanční krizí, která dolehla i na obce.

Tabulka č. 1: Struktura příjmů obcí v ČR v letech 2007-2010 v tis.

v mil. Kč	2007	2008	2009	2010
daňové příjmy	141349,8	154422,8	136559,2	142885,5
nedaňové příjmy	24680,4	26296,1	27207,1	27892,3
kapitálové příjmy	12252,6	15660,4	14002,5	12835,1
přijaté transfery	75701,4	76513,5	87090,9	104500,4
příjmy celkem	253984,4	272881,3	264859,7	288113,7

Pramen: MFČR- Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti za roky 2008, 2009 2010, vlastní výpočty

Graf č. 1: Podíl jednotlivých příjmů obcí na celkových příjmech v %

Pramen MFČR, vlastní výpočty

I nadále, nejdůležitějším zdrojem financování obcí zůstávají daňové příjmy. Ve sledovaných letech dosáhl podíl daňových příjmů na celkových příjmech 49,6 % - 56,6% viz graf č.1. Z tabulky č. 1 můžeme vidět, že daňové příjmy v roce 2010 dosáhly hodnoty 142,9 mld. Kč. V porovnání s minulým rokem vzrostly o 6,3 mld. Kč, ale ani tento nárůst však nezajistil výši daňových příjmů, která byla dosažena v roce 2008.

Druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů obecních rozpočtů představují transfery, které jsou obcím převáděny ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtů krajů a z rozpočtů regionálních rad. V minulém roce jejich výše dosáhla 104,5 mld. Kč, což znamená nárůst oproti předminulému roku o 8 %. Jejich podíl na celkových příjmech se zhruba každoročně od roku 2008 zvyšuje o 4 %.

Mezi nedaňové příjmy zařazujeme příjmy z vlastní činnosti, odvody příspěvkových organizací, příjmy z pronájmu majetku, z úroků a z prodeje nekapitálového majetku. Tvoří asi jednu desetinu z celkových příjmů. I zde v roce 2010 zaznamenáváme jejich nárůst, který byl oproti roku 2009 o 0,7 mld. Kč větší.

Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (pozemků, ostatních nemovitostí a ostatního dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku) tvoří nejvýznamnější část kapitálových příjmů, které v minulém roce dosáhly 12,8 mld. korun. Tento typ příjmu je pro obce nejméně výnosný.

10. Rozpočtové určení daní obcí v ČR

10.1 Zákon o rozpočtovém určení daní

V České republice upravuje tuto problematiku zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Od 1. 1. 2001 tento zákon nahradil stávající zákon č. 576/1990 Sb. z roku 1990, který byl schválený Českou národní radou o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky). Zákon č. 576/1990 Sb. byl za dobu jeho desetileté platnosti celkem jedenáctkrát novelizován. Až do roku 1993 včetně se novelizoval průměrně dvakrát ročně. V roce 1991 vydala Česká národní rada pouze jednu novelu. Novely, které byly vydávány do roku 1993, se týkaly především státního rozpočtu, který se tímto zákonem také upravuje. K zákonu o rozpočtových pravidlech republiky byly v roce 1995 vydány celkem tři novely. V letech 1997 a 1999 vláda vydávala pouze jen po jedné novele, které se často týkaly jen změn slov v zákoně. Zákon č. 10/1993 Sb. A zákon č. 154/1995 Sb., které přinášejí změny příjmů obecních rozpočtů, patří mezi nejdůležitější novely. V roce 1999 se začal připravovat nový zákon o rozpočtovém určení daní až 9. 8. 2000 byl zákon vyhlášen ve sbírce zákonů v částce 73 pod číslem 243/2000 Sb. Přestože by se dalo říci, že tento zákon šlo na chvíli považovat za propracovaný z hlediska doby, po kterou byl projednáván. Téměř za rok, v červnu roku 2001 sněmovna projednala další velkou novelu, která nabývá účinnosti 1. 1. 2002. Tato novela pojednává zejména o daňových příjmech krajů. V roce 2004 přichází vláda s další dílčí novelou platnou od července 2004, kterou se vyměňují některá čísla či slova v zákoně. Další novela zákona o rozpočtovém určení daní vešla v platnost na začátku roku 2005. Touto novelou se mění 1. příloha a zároveň doplňuje znění zákona. Přes veškeré snahy zlepšování daňového určení a tím i řešení jednotlivých problémů, které se již vyskytly, předkládá vláda 4. 10. 2007 pátou novelu. Tato novela, platná od 1. ledna 2008 znova doplňuje a mění zákon č. 243/2000. Všechny výše uvedené novely zákonů vypovídají o nestálosti daňového určení v České republice a neustálém hledání řešení, které by bylo ideální.

Nyní ministrem Kalouskem byl médiím předložen návrh novely o rozpočtovém určení daní, který by měl nabýt účinnosti v roce 2013. Tento návrh dozná určitě ještě řadu změn, než vstoupí v platnost. Pokud by byl schválen, jeho součástí by bylo zrušení zvláštních koeficientů pro Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň a bylo by na ně nahlíženo jako na kterákoliv města v příslušné velikosti. Návrh počítá i se změnami ve velikostních skupinách, Změna by byla nastala i v kategoriích (počtu obyvatel, celková výměra katastrálního území by zůstala beze změn a na postupné přechody by zbývalo jen 80%) a počítá se i se zavedením nového kritéria (počet žáků s váhou 7 %) [Moderní obec, 2011]

10.2 Vývoj rozpočtového určení daní od 1993 až po současnost

10.2.1 Daňové určení v letech 1993 – 1995

Se vznikem České republiky se u nás setkáváme s přijetím nové daňové soustavy, jejíž částí byla novelizace rozpočtových pravidel. Rok 1993 se stal významným ve změně financování územních rozpočtů. Zásadním místem bylo posílení finanční soběstačnosti územních rozpočtů a snížení jejich závislosti na dotacích ze státního rozpočtu zákonem č. 10/1993 Sb. se novelizovala rozpočtová pravidla.

Mezi svěřené daně se zařadila daň z nemovitosti nacházející se na území obce, která již od té doby tradičně plyne do rozpočtu obcí. Obcím byla dána možnost rozhodnout o použití daňového korekčního koeficientu. Ačkoli obce mohou ovlivňovat výši daňového zatížení daně z nemovitosti, je výnos této daně díky osvobození malý.

Další daní svěřenou, která připadla do rozpočtů obcí, se stala daň z příjmů fyzických osob od osob, které mají na území obce bydliště krom daně uplatněné zvláštní sazbou podle §36 zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a krom daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků srážených a odváděných plátcem daně podle §6 zákona České národní rady č. 586/1992 Sb. Z toho vyplývá, že obcím patří jenom daň z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. Toto ustanovení způsobovalo problémy. Zákon nebral v potaz ty fyzické osoby, které měli místo podnikání v jiné lokalitě, než bylo jejich bydliště, a místo podnikatelské činnosti tudíž spadalo pod jinou územní samosprávu, díky tomu obce přicházely o významnou část příjmů pro svůj rozpo-

čet. S touto daní se vyskytly velké nespokojenosti obcí, že pokud fyzická osoba teda podnikatel byl velmi úspěšný a časem se z něho stala právnická osoba, obec tak přišla zcela o výnosy z daně, kterou odváděl jako živnostník. Daň z příjmů právnických osob byla celá odváděna do státního rozpočtu.

Novelou byla zavedena daň z příjmů, kterou řadíme mezi daň sdílenou. Obci připadalo 40 % celookresního výnosu daně z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků srážecích a odváděných plátcem daně. Do okresních rozpočtů plynulo zbývajících 60 %. Mezi obce se 40 % celookresního výnosu rozdělovala pomocí poměru počtu obyvatelstva dané obce k celkovému počtu obyvatel v okrese. V roce 1994 došlo ke změně v podílu výnosu na 50 % pro obce a 50 % pro okres a v roce 1995 byl podíl pro obce 55 % a pro okres 45 %. Kromě Prahy, Brna, Ostravy a Plzně, kterým plynula daň vybíraná na jejich územích ve stoprocentní výši.

U daně z příjmu právnických osob, je poplatníkem sama obec a od roku 1994 plyne celá přímo do rozpočtu obcí. Dopad do rozpočtu obce spočívá v tom, že na straně příjmů se objeví výnos z této daně a na straně výdajů se tato částka zase odečte. Obce musí tuto daň správně vypočítat, protože případné doměrky daní totiž plynou do státního rozpočtu.

Daňovými příjmy, které plynou do rozpočtu obcí, jsou i místní poplatky a správní poplatky za úkony prováděné obcí. Podle zákona č. 386/1992 Sb. o správních poplatcích musí obce povinně vybírat správní poplatky. Obce je tedy sami nemohou nijak ovlivnit. Patří sem například poplatky za vystavení dokladů, za ověření listiny nebo poplatek za vydání různých osvědčení či výpisů. O místních poplatcích si obec může rozhodnout sama i o jejich uplatnění. Seznam takovýchto poplatků je dán zákonem č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích. Řadíme sem poplatky ze psů, poplatky za lázeňský a rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z reklamního zařízení, poplatek ze vstupného, z ubytovací kapacity v rekreačních a vzdělávacích zařízeních, dislokační poplatek, poplatek z prodeje alkoholických nápojů a tabákových výrobků a poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst. Poplatky byly nevýznamným příjmem obecních rozpočtů. Následující tabulka nám ukazuje, jak jednotlivé daně přispívaly do obecních rozpočtů.

Tabulka č. 2: Struktura daňových příjmů obcí v letech 1993-1995

Ukazatel	1993		1994		1995	
	Mld.	%	Mld.	%	Mld.	%
Daň z příjmů fyzických osob	19,5	65,2	37,7	83,2	47,9	82
ze samostatné činnosti	3,0	10,0	13,1	28,9	14,8	25,3
ze závislé činnosti	0	0	24,6	54,3	33,1	56,7
Daň z příjmů právnických osob	0	0	0,1	0,2	3,1	5,3
Daň z nemovitosti	3,0	10,0	3,8	8,4	3,8	6,5
Správní poplatky, místní poplatky a ostatní	7,4	24,7	3,7	8,2	3,1	5,3
Daňové příjmy celkem	29,9	100	45,3	100	58,4	100

Pramen: PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů, 2007

Nejvýnosnější daní se stala daň z příjmů fyzických osob a to zejména daň, kterou platí podnikatelé – živnostníci. Daň z příjmů právnických osob má nejmenší výnos. Příjmy daně z nemovitosti, u níž má obec největší možnost ovlivnit výnos, patří spíše k méně výnosným daním. Jak vidíme z následující tabulky, příjmy obcí vzrostly během tří let téměř na dvojnásobek.

10.2.2 Daňové určení v letech 1996 – 2000

Roku 1995 se novelizuje zákon 154/1995 Sb. s účinností od 1. 1. 1996. Tato novela přinesla úpravu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků a dále daň z příjmu právnických osob. Tyto dvě daně se staly sdílenými daněmi. V případě první daně je její výnos rozdělován mezi stát, obec a okres a v případě druhé daně je rozdělován mezi stát a obec.

U daně z příjmů ze závislé činnosti se podíl obcí na celookresním výnosu snížil na 20 %. Každá obec získala do svého rozpočtu procentuální podíl, který odpovídal zase poměru počtu obyvatel obce a celookresnímu počtu obyvatel. Tento podíl se nestal příjmem rozpočtu města Prahy, Brna, Ostravy a Plzně jako na rozdíl od předchozího ustanovení. Problémem u této daně bylo, že zde stále byly tzv. chudé a bohaté obce. Rozdíly mezi nimi byly způsobeny více faktory. Mezi jednotlivými okresy byl odlišný historický vývoj. Jednotlivá území se lišila tím, zda šlo o průmyslové zóny, zemědělské nebo horské oblasti. Od toho byla v těchto jednotlivých oblastech dána průměrná mzda. Aby stát nějakým způsobem kompenzoval tyto nerovnosti, poskytoval územně vyrovnávací dotaci do výše průměrné hodnoty příjmů na obyvatele v České republice.

Podle toho, v které obci byla umístěna plátcova pokladna nebo, kde má plátce daně sídlo, začalo do obecných rozpočtů připadat dalších 10 % výnosů z této daně. Pro Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň byl stanoven tento výnos ve výši 70 %.

Další změna, která nastala s touto novelou, se týkala daně z příjmů právnických osob. Před novelou tento příjem proudil do státního rozpočtu a po novele se rozdělil mezi obec a stát. Obcím připadnul podíl ve výši 20 % celostátního výnosu k poměru počtu obyvatelstva obce k celkovému počtu obyvatel státu. Jedna z nevýhod byla, že výnos byl závislý na daňové sazbě, která pro tuto daň platila.

K žádné změně nedošlo u daně z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, i když by to bylo potřeba kvůli přetrvávající daňové konkurenci mezi obcemi. Přestože tato daň společně s daní z příjmů ze závislé činnosti tvoří kolem 80 % celkových daňových příjmů obcí, jejich takto stanovené určení se stalo velice nevyhovující.

Aby toto období bylo z pohledu novel daňových příjmů kompletní, byl v roce 1997 mezi poplatky zařazen poplatek související s ekologií. Obce tak začaly vybírat poplatky na znečištění ovzduší, poplatek za vznik tzv. komunálních odpadů. Obec si sama může stanovit výši poplatku s tím, že maximální výše, kterou bude vybírat, se bude rovnat nákladům, které jsou potřeba vynaložit na likvidaci odpadů.

Tabulka č. 3: Struktura daňových příjmů obcí v letech 1996 -2000 v mld. Kč

název daně/ rok	1996	1997	1998	1999	2000
Daň z příjmů fyzických osob	41,1	44	47,5	48,8	51,4
ze závislé činnosti	25,3	28,2	30,7	31,9	34,7
podnikání	15,8	15,8	16,7	16,9	16,7
Daň z příjmů právnických osob	14,1	13,4	16,2	18,8	23,4
sdílené daně	11,8	10,3	11,9	13,6	12,8
placená obcemi	2,3	3	4,3	5,2	10,6
Daň z nemovitosti	4	3,9	4,1	4,2	4,4
Správní poplatky, místní poplatky a ostatní	3,8	4,5	4,3	3,8	4,2
celkem	62,8	65,8	72,1	75,7	83,6

Pramen: PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů, 2007

V tabulce č. 3 můžeme vidět jednotlivé daňové příjmy územních jednotek v letech 1996 až 2000. Ve sledovaných letech rostly výnosy ze všech daní. Výnosy z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti tvořily i nadále rozhodující daňové příjmy místních rozpočtů. Výnos této daně byl stále alokován z celookresního výnosu.

10.2.3 Daňové určení v letech 2001 – 2007

Stávající způsob rozdělování daní důchodového typu do územních rozpočtů měl značný vliv na to, že mezi daňovými příjmy jednotlivých obcí byly velké rozdíly. Příjmy obcí byly vázány na daně s pohyblivou a nerovnoměrně rozloženou základnou s nestabilním výnosem a poukazovalo to na nutnost změny rozpočtového určení daní. Dalším příčinou pro přijetí změn v rozpočtovém určení daní byla nutnost zařadit do financování i kraje, které vznikly 1. 1. 2001. Od téhož roku bylo rozpočtové určení výnosu daní určeno zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zkráceně o rozpočtovém určení daní). Účelem tohoto zákona mělo být odstranění rozdílů v příjmech obcí, odstranění nestability příjmů obcí při rozdílném vývoji zákonů jednotlivých daní, dále také odstranění spekulativních aktivit obcí ve snaze o navýšení příjmů [Provazníková, 2009].

Na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, svěřenými daněmi nadále zůstaly daň z nemovitosti a daň z příjmů právnických osob placená obcemi. Sdílenými daňovými příjmy obcí se staly 30% výnos daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti podle bydliště plátce, tato daň působí jako motivační prvek, což předpokládá, že se obce budou snažit vytvořit výhodné podmínky pro podnikání samostatné výdělečných osob, které mají v katastru obce uvedeno sídlo podnikání. Dále se staly sdílenými daňovými příjmy obcí daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob bez daně placené obcemi, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmů fyzických osob placené srážkou a daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti do celostátního výnosu plynulo 70 %, po roce 2001 už jen 60 %. Celkově všem obcím bude přerozdělován podíl 20,59 % z celostátního výnosu z každé této daně. Všechny obce se podílely stanoveným procentem na uvedené procentní části 20,59 % celostátního hrubého výnosu. Procento je uveřejněno ministerstvem financí po dohodě s Českým statistickým úřadem vyhláškou, vydanou každoročně s účinností od 1. 9. běžného roku, a to ve výši poměru násobku počtu obyvatel obce a koeficientu velikostní kategorie obce k součtu těchto násobků všech obcí v ČR. Toto je dáno přílohou (viz tabulka č. 4) zákona č. 243/2000 Sb., kde bylo stanoveno 14 velikostních kategorií a pro každou z nich byl dán koeficient. Výpočet procenta, kterým se obce podílejí na celostátním výnosu sdílených daní, lze zobrazit vzorcem:

počet obyvatel obce x koeficient velikostní kategorie
 ----- x 100

součet násobků všech obcí ČR

Podle tohoto vzorce byly daně obcím přerozdělovány pouze do roku 2007.

Tabulka č. 4: Koeficienty velikostní kategorie obcí

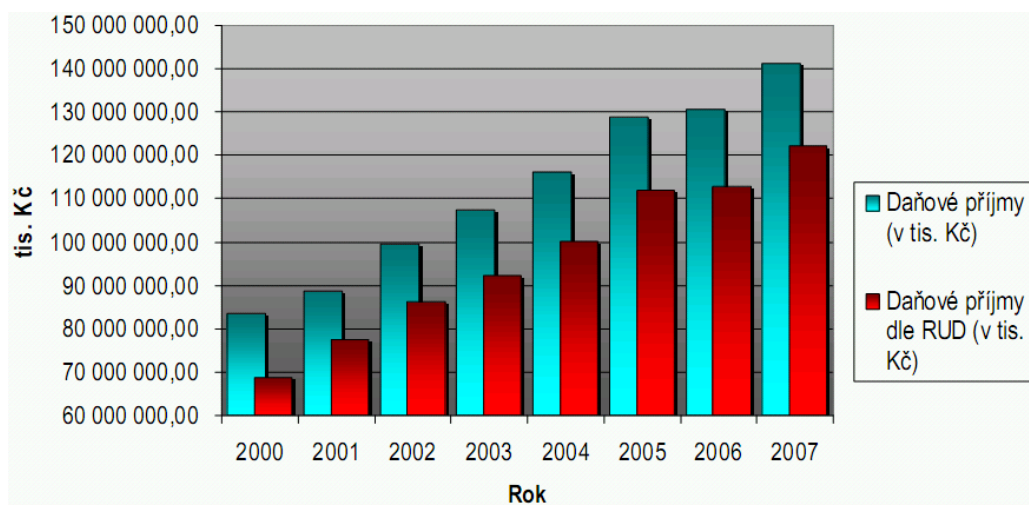
Obce s počtem obyvatel	Koeficienty velikostní kategorie obcí
do 100 obyvatel	0,4213
101--200 obyvatel	0,537
201--300 obyvatel	0,563
301--1500 obyvatel	0,5881
1501--5000 obyvatel	0,5977
5001--10000 obyvatel	0,615
10001--20000 obyvatel	0,7016
20001--30000 obyvatel	0,7102
30001--40000 obyvatel	0,7449
40001--50000 obyvatel	0,8142
50001--100000 obyvatel	0,8487
100001--150000 obyvatel	1,0393
150001 a výše obyvatel	1,6715
Hlavní město Praha	2,7611

Pramen: Příloha k zákonu 243/2000 Sb.

V novele zákona o rozpočtovém určení daní č. 483/2001 Sb. se objevuje další motivační prvek, díky němu obce získávají 1,5 % z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků. Tento příjem měl být motivačním prvkem pro obce pro podporu zaměstnanosti

S novým zákonem o rozpočtovém určení daní se poprvé zde objevuje Státní fond dopravní infrastruktury. V prvním znění zákona tomuto fondu byl určen celý výnos z daně silniční a 20 % celostátního výnosu ze spotřební daně z uhlovodíkových paliv a maziv. V novele č. 1/2005 Sb. dochází k úpravě procenta, ve které se snížil výnos z 20 % na 9,1 % celostátního výnosu z minerálních olejů.

Graf č. 2: Vývoj daňových příjmů obcí 2000 – 2007 v mld. Kč

Pramen: Moderní obec 2007

Výše uvedený graf nám znázorňuje vývoj daňových příjmů obcí v letech 2001 – 2007. Je zde zcela jasně vidět každoroční nárůst výnosu daní až do roku 2005. Pro srovnání je zde uveden i rok 2000, kdy se daňové příjmy obcí ještě řídily podle staré právní úpravy před reformou veřejné správy. V roce 2006 došlo k výraznému snížení přímých daní, a to z důvodu schválení daňových opatření – snížení daně z příjmu fyzických osob z 15% na 12% a zavedení společného zdanění manželů. Propad inkasa, hlavně daně z příjmů fyzických osob, nebyl dostatečně kompenzován zvýšeným inkasem DPH, díky tomu došlo ke stagnaci obecních rozpočtů. Pomocí zvýšení spotřebních daní se kompenzoval pokles inkasa přímých daní ve státním rozpočtu, u obcí se tato skutečnost nijak neprojevila, neboť spotřební daně nejsou součástí sdílených daní, na nichž se podílejí obce. V roce 2006 a 2007 nebyla přijata žádná zásadní změna daňových zákonů, která by vývoj inkasa daní zásadně ovlivnila, proto rok 2007 opět zaznamenal růst daňových příjmů obcí díky dynamickému hospodářskému růstu, relativní stabilitě sazeb [Deník veřejné správy, 2008].

10.2.4 Daňové určení od roku 2008

V poslanecké sněmovně se v roce 2007 předložil vládní návrh na novelizaci zákona o rozpočtovém určení daní. Zákon je nakonec uveřejněn 31. 12. 2007 ve sbírce zákonů pod číslem 377/2007 Sb. Tato novela do rozpočtového určení daní přinesla změnu v rozdělování podílu obcím z celostátního výnosu daní. Tři nová kritéria nyní nahrazují jedno jediné kritérium. Jedná se o kritérium výměry obce, kritérium prostého počtu obyvatel obce a poslední kritériem je počet obyvatel obce upravený koeficienty velikostních kategorií obcí.

Výměra obce se týká výměry katastrálního území obcí. Váha tohoto koeficientu na celkovém podílu pro obce je pouze 3 %. Výpočet se provede:

$$\frac{\text{výměra příslušné obce}}{\text{celková výměra všech obcí ČR}} \times 100 \times 0,3 = \dots\%$$

U druhého kritéria se ve skutečnosti jedná o doplňující prvek k velikostním kategoriím obcí. I tomuto kritériu, byla přiřazena váha pouze 3 %. Výpočet se provede pomocí vzorce:

$$\frac{\text{prostý počet obyvatel příslušné obce}}{\text{celkový počet obyvatel všech obcí v ČR}} \times 100 \times 0,3 = \dots\%$$

Třetí kritérium je počet obyvatel obce upravené koeficientem. Toto kritérium vzniklo k zamezení „nakupování“ obyvatel, a aby došlo k odbourání skokových přechodů. Pomocí nově daných koeficientů postupných přechodů by mělo dojít k tomu, že počet obyvatel se rozdělí do jednotlivých intervalových skupin podle stanovených koeficientů, potom se

každá jednotlivá část vynásobí příslušným koeficientem. Do tohoto ustanovení nejsou zahrnuty města Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. Důvod je že tyto města patří k největším městům v České republice a již zmíněné „nakupování“ obyvatel nemají potřebu provádět. Navíc jejich příjmy po novele jsou skoro stejné. Váha koeficientu byla určena na zbylých 94 %. Výpočet tohoto kritéria je poněkud složitější, proto pro zjednodušení tohoto výpočtu se v zákoně v příloze č. 2 přímo uvádí již částečně propočítané násobky postupných přechodů pro příslušný interval počtu obyvatel (tabulka č. 5), který je vydělen sumou násobků pro celou skupinu ostatních obcí.

Tabulka č. 5: Koeficienty velikostní kategorie obce

Obce s počtem obyvatel od-do	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 - 300	1	$1,0000 \times$ počet obyvatel obce
301 - 5 000	1,064	$300 + 1,0640 \times$ počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 300
5 001 - 30 000	1,3872	$5\,300,8 + 1,3872 \times$ počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 5 000
30 001 – a více	1,7629	$39\,980,8 + 1,7629 \times$ počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30 000

Pramen: Příloha č. 2 k zákonu č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů

Abychom dostaly podíl jednotlivých obcí na výnosu sdílených daní, musíme sečíst výsledky koeficientů ve třech kategoriích.

Touto novelou došlo ke zvýšení podílu obcí na sdílených daních z 20,59 % na 21,4 %. Tímto navýšením se zabezpečilo, že ztráty, které by byly díky novele vyvolány, nebudou činit více než 1 %.

11. Daňové příjmy obcí

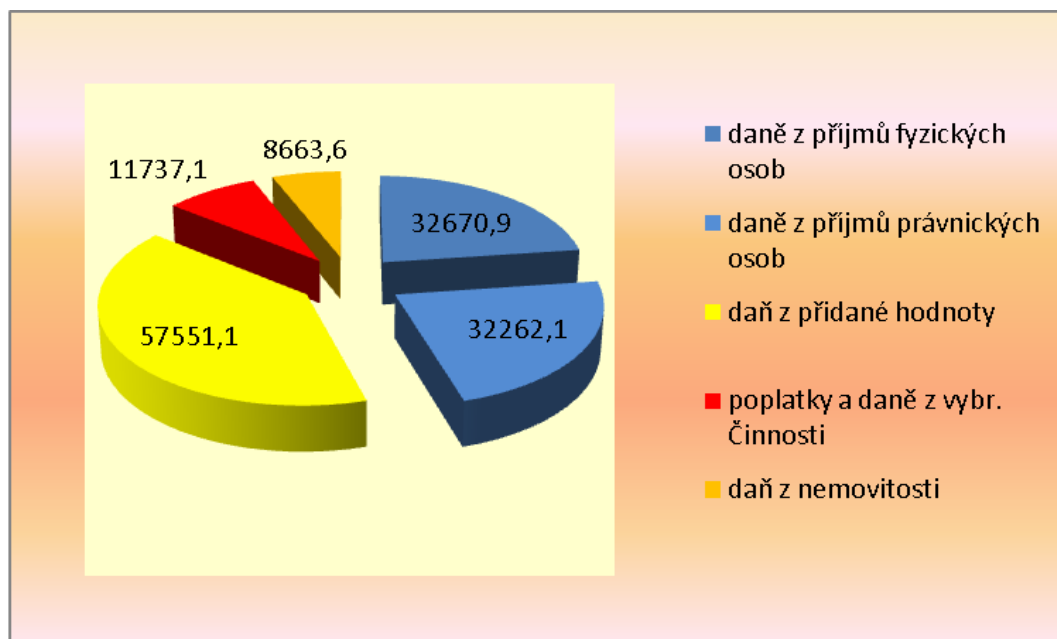
Nejvýznamnější skupinu běžných příjmů rozpočtu obcí představují daňové příjmy, které řadíme do vlastních příjmů obecních rozpočtů. Tyto příjmy se každoročně opakují v objemu, který je závislý na rozpočtovém určení daní a využívají se zejména na financování běžných opakujících se potřeb, zejména na místní veřejné statky a služby.

Rozpočtová pravidla vymezují daňové určení, které určuje druhy daní, které jsou vybírány dle celostátně platných daňových zákonů, jejichž výnos jde celý přímo do rozpočtů obcí nebo do rozpočtů regionů. Jedná se o rozpočtově určené daně nebo tzv. svěřené [Peková, 2004]. Svěřenou daní je v ČR daň z nemovitostí a daň z příjmů právnických osob v případech, kdy je poplatníkem příslušná obec.

Daňové určení stanoví též podíl na celostátně vybíraných daních, který bude příjmem rozpočtu obce. Jedná se o sdílené daně. Sdílené daně jsou v posledních letech využívány v řadě zemí. Mezi sdílené daně, které ovlivňují příjmy obcí, patří daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob a daň z přidané hodnoty. Zákonem jsou určeny tyto podíly. Podíly na sdílených daních se určují jednotlivým obcím podle podílů počtu obyvatel obce k celostátnímu počtu obyvatel nebo dle podílu vybírané daně na určitém území. Význam sdílených daní je uveden v kapitole 4.

Nejvýnosnější daní v příjmech rozpočtů obcí je daň z přidané hodnoty, ale pokud beru daň z příjmů fyzických osob a daň z právnických osob jako celek daň z příjmů, pak tato daň je pro municipality nejvýnosnější, viz graf č. 3 na následující stránce.

Graf č. 3: Výše daňových příjmů obcí v mil.

Pramen: MFČR, vlastní výpočty

11.1 Majetkové daně

Přestože majetkové daně patří mezi nejstarší typy daní a byly prvními přímými daněmi v lidské historii, které byly uplatněny. Pro současný daňový systém České republiky mají pouze omezený význam.

Daň z nemovitosti je považována z pohledu analýzy lokálních daní v teorii fiskálního federalismu jako za nejvhodnější municipální daň. Představuje stabilní příjem veřejných a zejména obecních rozpočtů [Provazníková, 2009].

Předmět zdanění většinou tvoří půda, nebo nemovitý majetek (budovy, půda), nebo hmotná aktiva. S vymezením předmětu daně souvisí i způsob určení základu daně, jestliže základ daně vychází z hodnoty majetku, je rozhodující, jakým způsobem je majetek ohodnocen. Lze vycházet z kapitálové hodnoty, která je odvozena z tržní ceny, nebo z roční hodnoty, ta představuje čistý roční výnos.

11.1.1 Daň z nemovitosti

Daň z nemovitosti patří mezi majetkové daně. Daň z nemovitostí je definována v zákoně č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí. Obec, na jejímž území se nemovitost nachází, je stoprocentním příjemcem výnosu daně z nemovitosti. Příslušná obec, tak v rámci samostatné působnosti obce může vydat obecně závaznou vyhlášku, kterou ovlivní výši příjmů daně z nemovitostí. Tato daň je tvořena dvěma poměrně samostatnými částmi - daní z pozemků a daní ze staveb.

Předmět daně z pozemků tvoří pozemky na území České republiky vedené v katastru nemovitostí. Základem daně z pozemků je skutečná výměra pozemku v m² zjištěná k 1. lednu zdaňovacího období. Základní sazba daně u stavebních pozemků se násobí koeficientem podle počtu obyvatel jednotlivých měst a obcí, přičemž obec může pro jednotlivé části obce obecně závaznou vyhláškou, koeficient, který je pro ni stanoven, zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie podle členění koeficientů v ustanovení. Nejvyšší koeficient platný pro Prahu s hodnotou 4,5 může zvýšit na maximální hodnotu 5,0. Tuto situaci nám ukazuje tabulka č. 6

Tabulka č. 6: Koeficient podle počtu obyvatel obce

počet obyvatel	koeficient
do 300	1
301-600	1
601-1000	1
1001-6000	1,4
6001-10000	1,6
10001-25000	2
25001-50000	2,5
nad 50000	3,5
Praha	4,5

Pramen: vlastní úprava

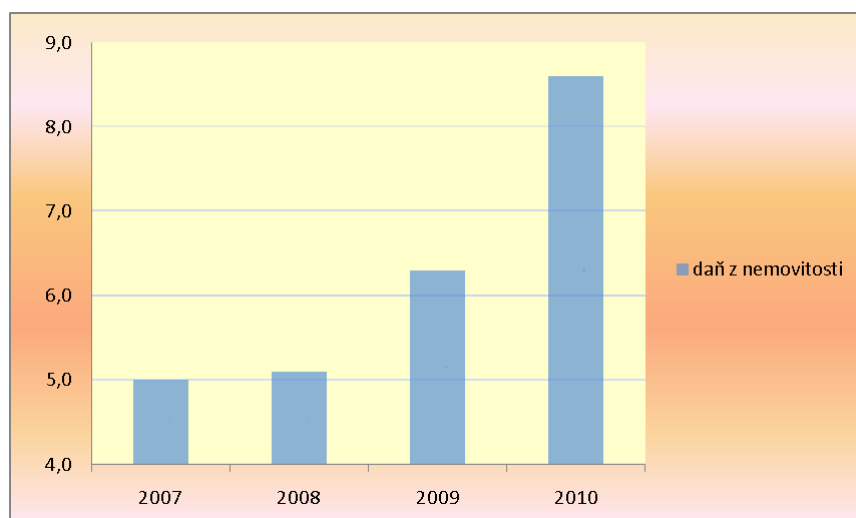
Obec může osvobodit od daně z nemovitosti zemědělskou půdu. Toto osvobození se nevztahuje na pozemky v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše. Toto osvobození nebudou pravděpodobně využívat malé obce, protože zemědělská půda zde tvoří největší část z pozemků obce i výnosu daně z nemovitosti. Na druhou stranu ve velkých městech zase nenajdeme mnoho zemědělských pozemků.

Předmětem daně ze staveb jsou stavby a byty a samostatné nebytové prostory evidované v katastru nemovitostí. Základem daně ze stavby je výměra půdorysu nadzemní části stavby v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období

Další pravomocí obce je použití místního koeficientu 1,5, kterým se násobí základ daně u rekreačních objektů, garáží, staveb a samostatných nebytových prostor pro podnikatelské účely. Pokud se obec pro zvýšení koeficientu rozhodne, musí tak učinit pro celou obec, nemůže tedy vybrat jen části, jak je to možné u předchozího koeficientu.

Od 1. 1. 2010 dochází ke změnám v zákoně č. 338/1992 Sb. Novela zákona ruší osvobození od daně ze staveb, nových staveb a bytů v nových stavbách, které je poskytováno na dobu 15 let, dále ruší osvobození do daně ze staveb, u kterých byly provedeny změny spočívající ve snížení tepelné náročnosti stavebními úpravami, na které bylo vydáno stavební povolení, vyjímá z místního koeficientu pozemky orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů, obec může obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovitosti na území celé obce stanovit jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Tímto koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty, popřípadě jejich soubory, s výjimkou pozemků s ornou půdou, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů, mění sazby daně z nemovitostí [MFČR, 2008].

Graf č. 4: Vývoj inkasa daně z nemovitosti v letech 2007-2010 v mld.

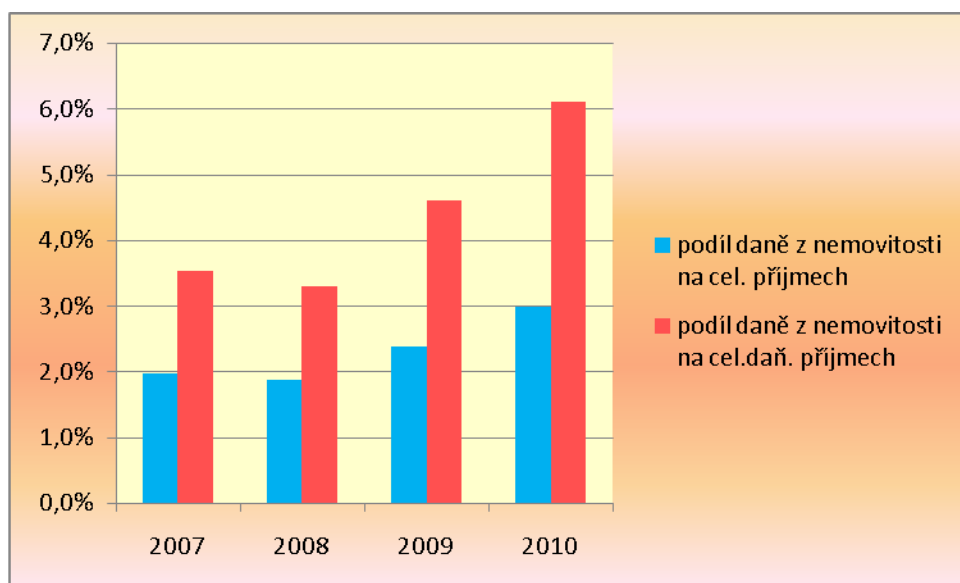
Pramen: MFČR, vlastní výpočty

Výnos daně z nemovitostí představuje výlučný příjem obcí. Jak můžeme vidět z grafu č. 4, výše této daně v roce 2009 dosáhla 6,3 mld. Kč, což je o 1,3 mld. korun více než v roce 2007. V inkasu daně se projevily dopady novely zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, přijaté v roce 2007, která umožnila obcím mj. stanovit místní koeficient a zároveň stanovila nejnižší hodnotu koeficientu ve výši 1,0.

V období 2010 výnos z daně z nemovitosti dosáhl 8,7 mld. Kč a byl proti předchozímu roku o 2,3 mld. korun vyšší. Inkaso daně z nemovitostí bylo nejrychleji rostoucím daňovým příjmem obcí, v souvislosti s tím se podíl daně z nemovitosti na celkových daňových příjmech obcí meziročně zvýšil ze 4,6 % (2009) na 6,1 % (2010), (graf č. 5). K nárůstu příjmů výrazně přispěly dvě novely zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, které byly přijaty v roce 2009. Obce mají od roku 2009 možnost stanovit obecně závaznou vyhláškou již zmíněné místní koeficienty, kterými se upravuje výsledná daň.

K 1. lednu 2010 jen 283 obcí tj. 4,5 % z celkového počtu obcí stanovilo místní koeficient, ve zdaňovacím období 2009 to bylo 390 obcí [MFČR, 2010].

Graf č. 5: Podíl inkasa daně z nemovitosti na celkových příjmech i na celkových daňových příjmech v letech 2007-2010 v %

Pramen: MFČR, vlastní výpočty

11.2 Daně z příjmů

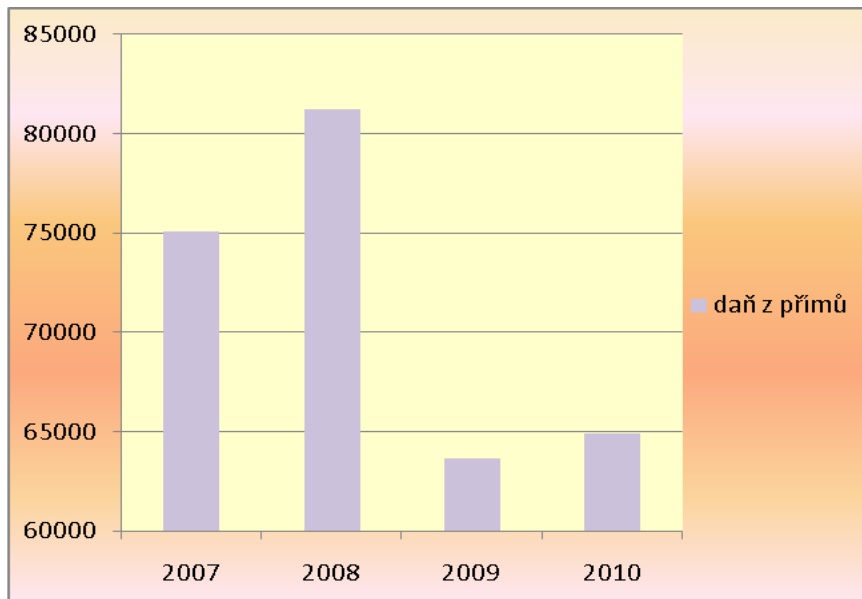
Daně z příjmů se začaly používat až v 19. století a hlavně pak ve 20. století. Až v poslední třetině minulého století se zčásti staly příjmem územních rozpočtů [Peková, 2004]. Tuto daň řadíme mezi sdílené daně.

Daň z příjmů jsou daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Ve svém souhrnu jsou nejvýznamnějším příjmem obcí (graf č. 3).

V České republice do územních rozpočtů plyne podíl na výnosu daně z příjmů fyzických osob a podíl z příjmů právnických osob, ale pokud je poplatníkem daně z příjmů právnických osob sama obec, potom tato daň je považována za daň svěřenou.

Jestliže jsou tyto daně nástrojem redistribuce, měly by být v pravomoci centrální vlády. Pravomoc progresivního zdanění důchodů na decentralizované úrovni by ohrožovala horizontální rovnost ve státě a přinesla by nežádoucí konkurenci v oblasti redistribuce [Jílek, 2008].

Graf č. 6: Vývoj výnosu daně z příjmů v letech 2007-2010 v mil.

Pramen: MFČR, vlastní výpočty

Graf č. 6 zobrazuje vývoj výnosu daně z příjmů v letech 2007 – 2010, daň z příjmů byla nejvyšší v roce 2008, kdy její hodnota dosahovala 81 215 miliónů korun, což bylo o 9 % více než v roce 2009. Tento nárůst by pravděpodobně způsoben změnou v rozpočtovém určení daní, které upravilo způsob rozdělování sdílených daní. Rok 2009 zaznamenal obrovský pokles oproti předcházejícím letům a též i rok 2010 má daleko do hodnoty roku 2008. Tento enormní pokles téměř o 22 % byl způsoben ekonomickou krizí.

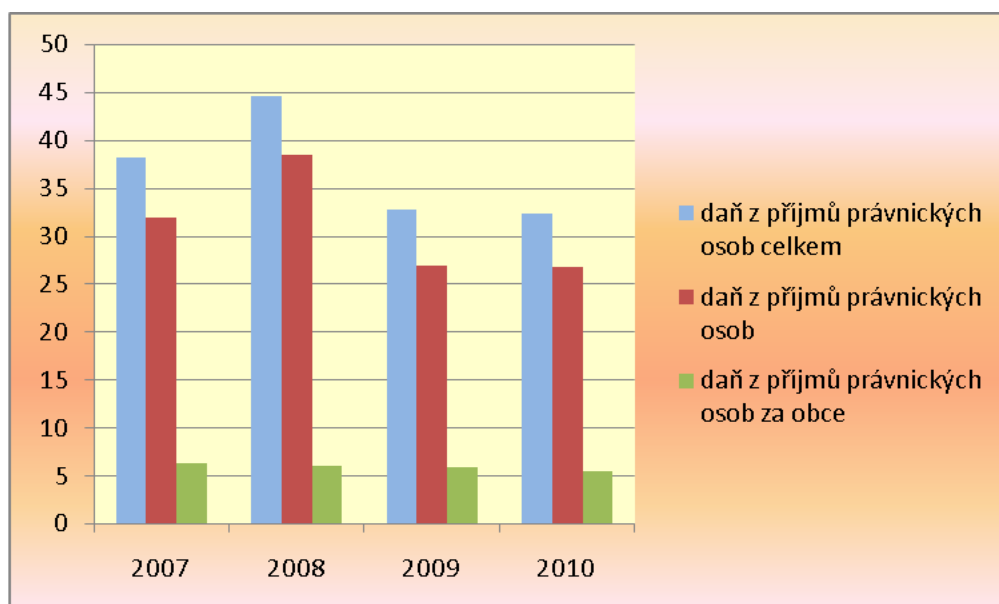
11.2.1 Daň z příjmů právnických osob.

Zahrnují daň z příjmů právnických osob a daň z příjmů právnických osob za obce. Část daně z příjmů právnických osob plyne do rozpočtu územní samosprávy, jedná se o 21,4 % z celostátního výnosu a před rokem 2008 plynulo 20,59 %. Příjem každé obce závisí na výši koeficientu kategorie obce, pomocí kterého je vypočítán. Daň z příjmu právnických osob placená obcemi je 100 % příjmem obce. Předmětem této daně je hospodářský výsledek (jde o porovnání nákladů a výnosů, jejichž výsledkem je zisk nebo ztráta), který je vykazován obchodními společnostmi nebo jinými právnickými osobami v jejich účetnictví. Zahrnuje daň v případech, kdy je poplatníkem obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby. Obec účtuje o zaplacené dani i v případě že zdanitelná činnost

je součástí veřejné činnosti. Daň z příjmu obec platí především z nájmu za pozemky, byty a nebytové prostory, movité věci, hřbitovy, nemovitosti příspěvkových organizací a z poskytování služeb.

Inkaso daně z příjmů právnických osob je tvořeno dvěma složkami, daní sráženou podle zvláštní sazby plátcí daně a daní ze zisku odváděnou samotnými daňovými poplatníky ve formě běžných záloh a ročního vyrovnání daně. Daň z příjmů právnických osob od roku 1996 patří do kategorie tzv. sdílených příjmů – její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Sazba daně z příjmů právnických osob je lineární. Nynější sazba činí 20%.

Graf č. 7: Vývoj výnosu daně z příjmů právnických osob v letech 2007-2010 v mld.

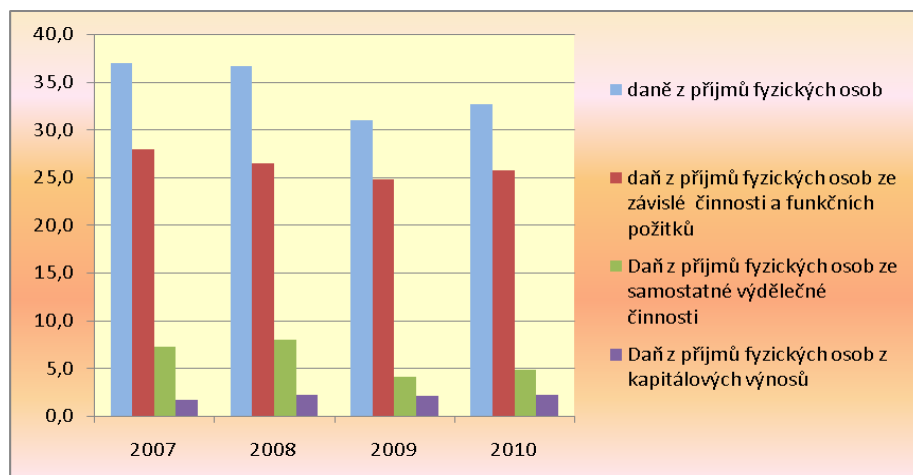
Pramen: MFČR, vlastní výpočty

V minulém roce výnos daně z příjmů právnických osob dosáhl celkové výše 32,3 miliard Kč (graf č. 7). V porovnání s rokem předchozím byl nižší o 0,4 miliard Kč. Příjem z této daně zůstává nadále výrazně nižší nežli v roce 2008, kdy příjem z této daně do obecních rozpočtů činil 44,6 miliard korun. V rámci těchto příjmů činila daň z příjmů právnických osob 26,8 mld. Kč (zahrnuje daň ze zisku a kapitálových výnosů) a daň z příjmů právnických osob za obce, kdy poplatníkem je obec 5,5 mld. Kč (jedná se o podnikatelské aktivity obcí, kdy obce jsou plátcí daně, daň neodvádějí, jen ji promítají ve svém účetnictví)

11.2.2 Daň z příjmů fyzických osob

Z grafu č. 8 můžeme vidět, že v roce 2008 výnos daně z příjmů fyzických osob byl ve výši 36,7 mld. Kč, což je o 5,7 miliard více než v roce 2009 a o 0,3 miliard korun méně než v roce 2007 a to v důsledku přijatých legislativní změn. V rámci daně z příjmu fyzických osob došlo v roce 2009 k největšímu propadu u daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, která byla 4,1 mld. Kč, což tvořilo přibližně polovinu hodnoty předchozího roku. Na tento propad, měl vliv pokles výkonnosti ekonomiky a můžeme předpokládat i vliv opatření přijatého v rámci Národního protikrizového plánu, které umožnilo fyzickým osobám s příjmy z podnikání a podnikatelům zaměstnávajícím maximálně pět osob prominout povinnost platit zálohy na daň z příjmu.

Graf č. 8: Vývoj výnosu daně z příjmů fyzických osob v letech 2007-2010 v mld.

Pramen: MFČR, vlastní výpočty

Toto opatření mělo napomoci udržet zaměstnanost hlavně v menších firmách a na druhé straně projevit ve výši příjmů obecních rozpočtů, neboť zálohy na daň z příjmu tvoří důležitou položku v rozpočtech obcí. Obce o daňové inkaso nepřijdou, protože podnikatelé budou povinni svou daňovou povinnost zaplatit v roce 2010, v hodnoceném roce se však pokles těchto příjmů v hospodaření některých obcí projevil.

U daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků činil výnos pro obce 24,8 mld. Kč, to je o 1,7 mld. Kč méně nežli v předchozím roce a o 0,9 mld. Kč méně než v roce 2010.

Do daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů je zahrnována daň z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů a daň z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby. Od roku 2008 až 2010 výše této daně je zhruba na stejné úrovni.

11.3 Spotřební daně

Tradičním daňovým příjmem jsou nepřímé spotřební daně. Jejich počátky sahají až do starého Říma a k většímu využívání těchto daní dochází až v době středověku. Už v těchto dobách cílem těchto daní bylo naplnit státní pokladnu [Peková, 2004].

Spotřební daně jako daně svěřené jsou zejména příjmem státního rozpočtu a v některých zemích jsou i příjmem územních rozpočtů. Jestliže jsou spotřební daně příjmem územních rozpočtů, pak jde zpravidla o podíl na celostátním výnosu spotřební daně univerzálního typu – daně z přidané hodnoty jako daně sdílené [Peková, 2004]. Obce získávají pětinu celostátního inkasa

Daň z přidané hodnoty je vybíraná na každém stupni zpracování, ale ne z celého objemu, ale jen z toho, co bylo k hodnotě statku na daném statku přidáno. Tato daň je většinou považována za nevyhovující k decentralizaci a ve většině zemí je daňová pravomoc výhradně v rukou centrální vlády. Decentralizované úrovně vlády se podílí na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty, aniž by vykonávaly daňovou pravomoc [Jílek, 2008].

11.3.1 Daň z přidané hodnoty

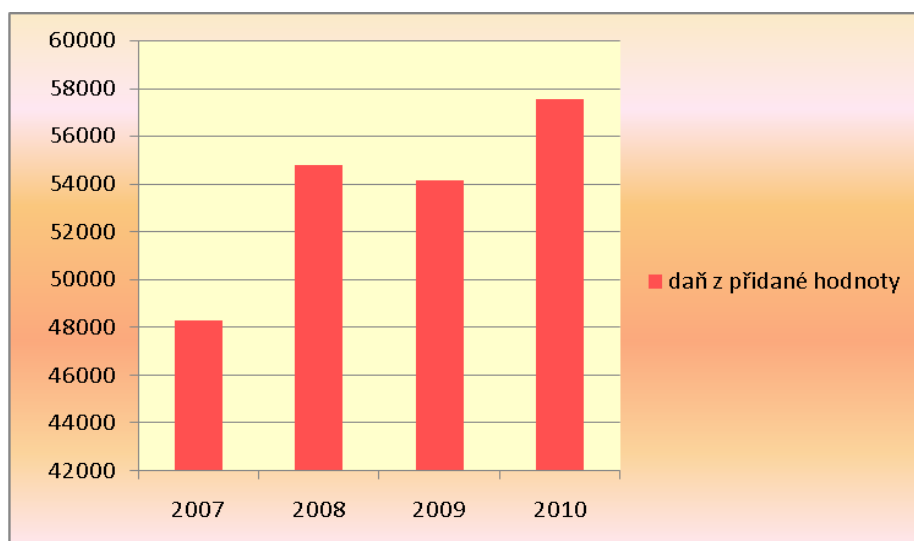
Daň z přidané hodnoty je stanovena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Obec a ostatní právnické osoby nezaložené nebo nezřízené za účelem podnikání jsou podle § 5 osobami povinnými k dani, v případě že uskutečňují ekonomickou činnost.

Daň z přidané hodnoty je velice oblíbeným daňovým příjmem rozpočtových soustav v řadě zemí, protože je výnosná a její výnos je velmi stabilní. Dalším důvodem její oblí-

benosti je, že nezdaněné příjmy (především ty, které nebyly zdaněny v důsledku daňových úniků) jsou zdaňovány alespoň při spotřebě. Obce získávají pětinu celostátního inkasa. Daň z přidané hodnoty je významný a stabilní zdroj obecních rozpočtů. Ve spojení s nižším inkasem daní z příjmů její význam v posledních letech ještě vzrostl. Její nedostatkem je její náročnost na výpočet a kontrolu ze strany správce daně. V České republice se daň z přidané hodnoty využívá od roku 1993, do té doby se využívala daň z obratu [Peková, 2008].

Od roku 2008 se pak zvýšila snížená sazba z 5 % na 9 % a v roce 2010 došlo ke zvýšení obou sazeb na dnešních 10 % a 20 %.

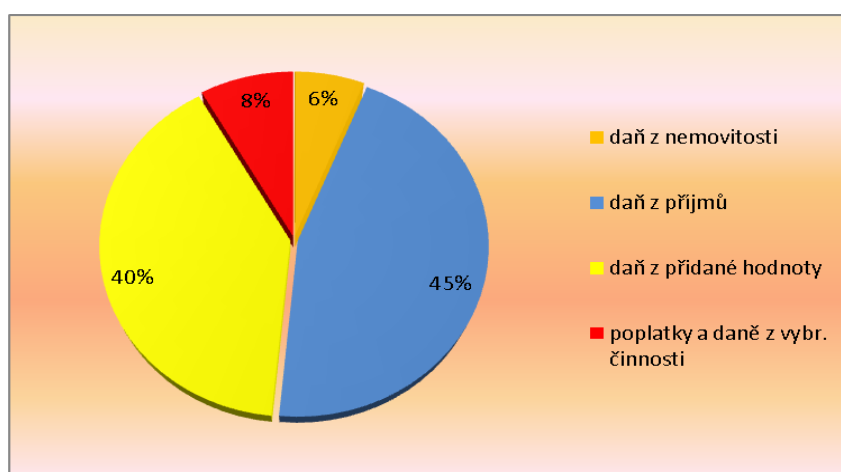
Graf č. 9: Vývoj výnosu daně z přidané hodnoty v letech 2007-2010 v mld.

Pramen: MFČR, vlastní výpočty

U objemově nejvýznamnější daně jako je daň z přidané hodnoty, činil výnos pro obce 57 551,1 miliónů Kč (inkaso ovlivnilo také zvýšení obou sazeb daně o jeden procentní bod), což je o 3 393,70 miliónů Kč více než v roce 2009 (graf č. 9). Na rozdíl od daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob bylo dosažené inkaso vyšší nežli v roce 2008. Výnos daně z přidané hodnoty představuje druhý nejvýznamnější daňový příjem obcí, na celkových daňových příjmech se podílí 40 % (graf č. 10).

Graf č. 10: Podíl daňových příjmů na celkových daňových příjmech 2010 v %

Pramen: MFČR, vlastní výpočty

11.4 Místní a regionální daně

Do daňových příjmů obcí patří dále daně a poplatky z vybraných činností a služeb. Do této skupiny můžeme zařadit poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových, poplatky za znečišťování ovzduší, poplatky za uložení odpadů, odvody za odnětí zemědělského půdního fondu, poplatky za odnětí pozemků plnění funkce lesa, poplatky za likvidaci komunálního odpadu, registrační a evidenční poplatky za obaly, ostatní poplatky a odvody v oblasti životního prostředí.

Do skupiny náleží dále místní poplatky z vybraných činností a služeb, které zahrnují místní poplatky za účelem zdanění (často i regulace) určité aktivity, nemají charakter platby za službu vykonanou vybírající institucí podle zákona o místních poplatcích. Stanovení poplatků patří do samostatné působnosti obce, která je ve svém území zavedla. Do této skupiny patří například poplatek ze psů, poplatek za lázeňský a rekreační pobyt, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek ze vstupného a poplatek za povolení vjezdu do vybraných míst a poplatek za zhodnocení stavebního pozemku.

Součástí skupiny daní a poplatků z vybraných činností a služeb jsou též správní poplatky.

Tyto poplatky tvoří nějak významnou část příjmů obcí (graf č. 3). Jde však o druh příjmů, které může obec sama ovlivnit, zda určitý poplatek zavede. Místní poplatky se řídí zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů [Provazníková, 2009].

11.5 Porovnání nově přijatého a původního systému přerozdělení sdílených daní

Tabulka č. 7 znázorňuje dopady novely zákona na průměrné výnosy ze sdílených daní na obyvatele. Největší výnosů ze sdílených daní jsou dosahovány u nejmenších obcí (do 300 obyvatel).

Tabulka č. 7: Vliv novely na průměrné výnosy ze sdílených daní na obyvatele dle velikostních kategorií obcí v Kč

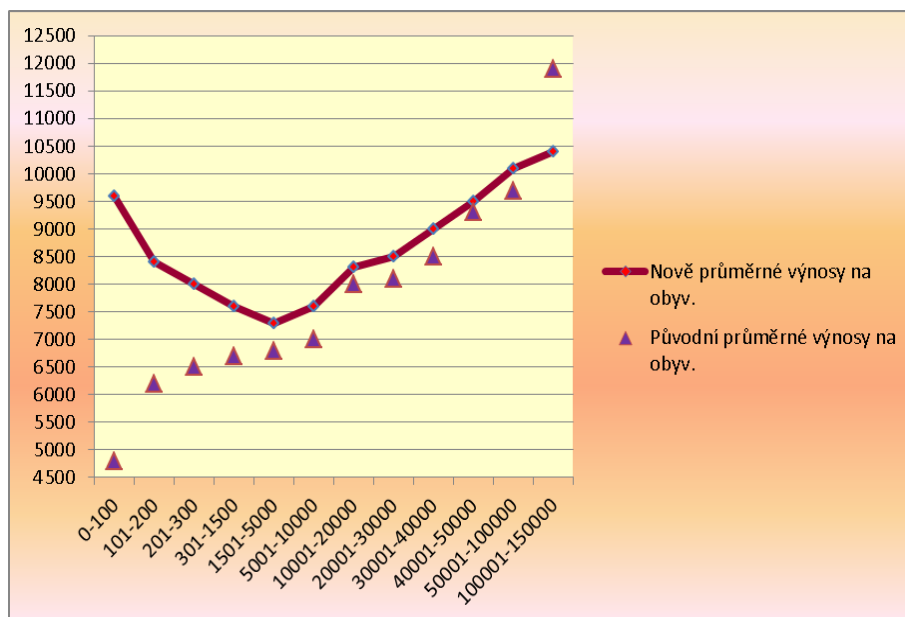
Velikostní kategorie	Nově průměrné výnosy na obyv.	Původní průměrné výnosy na obyv.
0-100	9 600	4 800
101-200	8 400	6 200
201-300	8 000	6 500
301-1500	7 600	6 700
1501-5000	7 300	6 800
5001-10000	7 600	7 000
10001-20000	8 300	8 000
20001-30000	8 500	8 100
30001-40000	9 000	8 500
40001-50000	9 500	9 300
50001-100000	10 100	9 700
100001-150000	10 400	11 900

Pramen: SMOCR, vlastní úprava

Výnosy na jednoho obyvatele podle jednotlivých velikostních kategorií v novém a původním modelu uvádí graf č. 11.

Podle grafu č. 11 rozpětí mezi původní a novou křivkou rozpočtového určení daní je u malých obcí značné. K největšímu nárůstu sdílených daňových příjmů došlo u malých obcí. Až u obcí od 5 000 obyvatel dochází k malým rozdílům.

Graf č. 11: Daňové příjmy na obyvatele dle velikostních kategorií obcí, srovnání původního a nového rozpočtového určení daní v Kč

Pramen: SMOCR, vlastní úprava

Následující tabulka č. 8 ukazuje některé z obcí, kterým se po přijetí novely zákona poklesly příjmy ze sdílených daní.

Tabulka č. 8: Ztrátové obce v novém systému přerozdělení daní v Kč

Název obce	Počet obyvatel	Sdílené příjmy v původním systému	Sdílené příjmy v novém systému
Hvězdonice	312	2 102	2 092
Úvaly	5 090	35 864	35 558
Litomyšl	10 052	80 798	80 542
Čáslav	10 074	80 975	80 409
Hlinsko	10 253	82 414	81 891
Jihlava	50 916	495 073	493 003
Olomouc	100 168	1 192 700	1 043 112

Pramen: SMOCR, vlastní úprava

U obcí uvedených v tabulce č. 8 je ztráta do 1 %, jenom u Olomouce je ztráta vyšší než 1 %.

12. Analýza daňových příjmů podle velikostních skupin

V této části bakalářské práce bude analyzován vliv změn v rozpočtovém určení daní na příjmy obcí. Pro tuto analýzu byl náhodně zvolen vzorek třiceti tří obcí v Jihočeském kraji, které byly rozděleny do sedmi velikostních skupin.

Bude provedena struktura daňových příjmů jednotlivých velikostních skupin a dále bude porovnána výše jejich daňových příjmů v letech 2006-2009. Předpokládáme, že na základě novelizace zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, by se měly daňové příjmy všech obcí zvýšit, zřejmě by toto zvýšení mělo být u menších obcí. Jelikož se v práci zaměřujeme pouze na sdílené daně a daň z nemovitostí, nezahrnujeme do struktury ani do celkových daňových příjmů obcí místní poplatky ani správní poplatky.

Kritéria, od nichž byla odvozena výše daňových příjmů obcí v letech 2006 až 2009, jsou uvedena u každé kategorie obcí. Vybrané obce měly v rozpočtu 2006-2009 tyto daňové příjmy:

- 1111 daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- 1112 daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti,
- 1113 daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů,
- 1121 daň z příjmů právnických osob,
- 1122 daň z příjmů právnických osob za obce,
- 1211 daň z přidané hodnoty,
- 1511 daň z nemovitostí.

12.1 Daňové příjmy velikostních skupin

12.1.1 Daňové příjmy velikostní kategorie do 199 obyvatel

Do této kategorie obcí byly zařazeny obce Doňov, Kvilda, Polště, Vlkov a Vydří.

Obrázek č. 1: Charakteristika obcí do 199 obyvatel

rok/název obce	1.1.2006	1.12.2005	1.1.2007	1.12.2006	1.1.2008	1.12.2007	1.1.2009	1.12.2008	1.1.2009
	poč.obyv.	počet zaměstnanců	poč.obyv.	počet zaměstnanců	poč.obyv.	počet zaměstnanců	počet obyv.	počet zaměstnanců	rozloha obce (ha)
Doňov	92	17	92	32	89	35	84	27	513,42
Kvilda	167	59	167	57	170	51	183	45	4 517,59
Polště	102	18	104	4	104	4	107	15	413,36
Vlkov (Č.B.)	19	1	16	0	19	26	19	24	576,24
Vydří	132	0	123	4	126	4	125	4	584,81

Pramen: MFČR, vlastní úprava

Obrázek č. 2: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 do 199 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009	rozdíl 2007-2006	index 2007/2006	rozdíl 2008-2007	index 2008/2007	rozdíl 2009-2008	index 2009/2008
1111	1014560	1823370	1743270	1083070	808810	1,80	-80 100	0,96	-660 200	0,62
1112	57800	53520	86860	198300	-4280	0,93	33 340	1,62	111 440	2,28
1113	25580	27970	55870	55260	2390	1,09	27 900	2,00	-610	0,99
1121	471640	508650	947130	1288200	37010	1,08	438 480	1,86	341 070	1,36
1122	779230	895870	933710	463940	116640	1,15	37 840	1,04	-469 770	0,50
1211	1160760	1198170	2641570	2847610	37410	1,03	1 443 400	2,20	206 040	1,08
1511	439120	522290	566070	1037940	83170	1,19	43 780	1,08	471 870	1,83
SD celkem	2730340	3611680	5474700	5472440	881340	1,32	1 863 020	1,52	-2 260	1,00
DP celkem	3948690	5029840	6974480	6974320	1081150	1,27	1 944 640	1,39	-160	1,00

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Z uvedeného obrázku je zřejmé, že v roce 2008 nastal nárůst daňových příjmů. Zatímco v roce 2007 vzrostly daňové příjmy obce o 27 %, v roce 2008 už to bylo o 39 %. V absolutním vyjádření vzrostly daňové příjmy obcí o téměř 1 950 000 Kč. Největší podíl na tom měly příjmy ze sdílených daní, které vzrostly v roce 2008 dokonce o 52 %, přičemž v roce 2007 byl nárůst o 32 %.

Příjmy ze sdílených daní vzrostly hodnotově zhruba 1 863 020 Kč. Největší nárůst v roce 2008 jsme zaznamenali u daně z přidané hodnoty, která vzrostla více než dvakrát. V absolutním vyjádření to byl nárůst skoro 1 450 000 Kč. Podstatný nárůst je patrný také u daně z příjmů právnických osob, která vzrostla o 86 %, což je o 438 480 Kč. Nárůst lze vidět i u daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, která vzrostla o více než 33 000 Kč, což představuje nárůst téměř 62 %.

Daň z nemovitostí vzrostla mezi lety 2007 a 2008 jen o 8 %, což je zhruba o 44 000 Kč. Nárůst byl způsoben změnou korekčního koeficientu. Do roku 2007 platil pro obec v této kategorii nejnižší koeficient od 0,4213 až 0,5370, který byl v roce 2008 zrušen a nahrazen koeficientem 1,0, protože vybrané obce neustanovily pro žádnou svou část obecně závaznou vyhláškou korekční koeficient, platil v roce 2008 i 2009 v obcích koeficient 1,0. Rok 2009 přinesl nárůst daně z nemovitosti o 83 %.

V roce 2009 jsme zaznamenali pokles u sdílených daní o 34 %, tj. skoro o 1 300 000 korun. Tento pokles lze pozorovat i u celkových daňových příjmů, ale ne v takové výši jako u sdílených daní. Na tento obrovský pokles měla pravděpodobně vliv již už zmíněná ekonomická krize, která dolehla na všechny obce v České republice. Největší propad byl zaznamenán u daně z právnických osob za obce (svěřená daň). I daň z přidané hodnoty nezaznamenala takový nárůst jako v předchozím roce. Výnosy daně z přidané hodnoty závisí na objemech výroby a obchodu a tudíž jejich výše je s ekonomickým vývojem velmi propojena.

Obrázek č. 3: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v Kč v kategorii do 199 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009
1111	8150	13311	16302	12067
1112	631	1293	2471	2058
1113	285	321	821	827
1121	5261	5857	13747	13438
1122	4666	5364	5492	2535
1211	10885	11451	27498	28738
1511	4891	7468	7328	11430
SD celkem	25211	32233	60839	57128
DP celkem	34768	45066	73660	71093

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Obrázek č. 3 obsahuje přehled daňových příjmů obcí přepočtené na jednoho obyvatele v letech 2006 a 2009. Výnos ze sdílených daní na jednoho obyvatele se v roce 2006 pohyboval kolem 25 211 Kč a 60 839 Kč v roce 2008. Z toho vyplývá, že meziročně příjmy ze sdílených daní stouply téměř o 40 000 Kč na obyvatele, což představuje už docela významný nárůst příjmů. Nejvýznamnější položkou rozpočtu ze sdílených daní je daň z při-

dané hodnoty. Její výnos na obyvatele byl v roce 2007 11 451 Kč a 27 498 Kč v roce 2008. Rozpočet obcí je též z velké části tvořen daní z příjmů právnických osob, jejíž výnos na obyvatele byl 5 857Kč v roce 2007 a 13 438 Kč v roce 2009. Nejnižší položkou příjmové stránky rozpočtu je ze sdílených daní daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů. Její výnos na obyvatele činil v roce 2007 321 Kč a v roce 2009 827 Kč. U daně z nemovitosti byl v roce 2008 zaznamenán pokles výnosu daně z nemovitosti na obyvatele oproti roku 2007.

12.1.2 Daňové příjmy velikostní kategorie od 200 do 499 obyvatel

Do této kategorie byly zařazeny obce Čejkovice, Příbraz, Libín, Majdalena a Plavsko.

Obrázek č. 4: Charakteristika obcí od 200 do 499 obyvatel

rok/název obce	1.1.2006 poč.obyv.	1.12.2005 počet zaměstnanců	1.1.2007 poč.obyv.	1.12.2006 počet zaměstnanců	1.1.2008 poč.obyv.	1.12.2007 počet zaměstnanců	1.1.2009 počet obyv.	1.12.2008 počet zaměstnanců	1.1.2009 rozloha obce (ha)
Čejkovice	298	51	92	80	309	75	309	55	955,83
Příbraz	227	96	167	98	252	105	252	109	710,79
Libín	311	44	104	41	340	40	340	319	2118,95
Majdalena	479	127	16	135	483	132	483	136	1086,39
Plavsko	444	53	123	62	448	64	448	55	1296,35

Pramen: MFČR, vlastní úprava

Obrázek č. 5: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 200 do 499 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009	rozdíl 2007-2006	index 2007/2006	rozdíl 2008-2007	index 2008/2007	rozdíl 2009-2008	index 2009/2008
1111	2463100	2822930	3078350	2934790	359830	1,15	255 420	1,09	-143 560	0,95
1112	486220	584610	661080	625990	98390	1,20	76 470	1,13	-35 090	0,95
1113	152180	178550	262470	260680	26370	1,17	83 920	1,47	-1 790	0,99
1121	2817000	3239870	4430890	3167230	422870	1,15	1 191 020	1,37	-1 263 660	0,71
1122	122720	303550	252960	141202	180830	2,47	-50 590	0,83	-111 758	0,56
1211	4538460	4007118,84	4973180	6397650	-531341	0,88	966 061	1,24	1 424 470	1,29
1511	1182950	1104400	1284160	1444170	-78550	0,93	179 760	1,16	160 010	1,12
SD celkem	10456960	10833079	13405970	10219110	376119	1,04	2 572 891	1,24	-3 186 860	0,76
DP celkem	11762630	12241029	14943090	14971712	478399	1,04	2 702 061	1,22	28 622	1,00

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Z obrázku č. 5 vývoj daňových příjmů vyplývá, že daňové příjmy obcí s počtem obyvatel od 200 do 499 v roce 2008 vzrostly o 22 %, přičemž v předchozím roce vrostly jen o 4 % a v roce 2009 nebyl zaznamenán ani nárůst ani pokles. Můžeme říci, že daňové příjmy obcí v roce 2008 zaznamenaly mimořádný nárůst. Hodnotově stouply v roce 2008 o 2 702 061 korun. Jenom v roce 2008 nastalo zvýšení sdílených daní, které činilo 24 %, což v absolutní výši činí 2 572 891 Kč.

Rok 2009 byl pro sdílené daně ztrátový (zhruba 24 %). Největší přírůstek lze spatřit u daně z přidané hodnoty, která jak v roce 2008 i 2009 zaznamenala nárůst oproti roku 2007, kdy nastal pokles této daně a to ve výši 12 %. Nárůst je zřejmý též u daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů, která se zvýšila v roce 2008 o 47 %. Za povšimnutí stojí i zvýšení daně z právnických osob, jejíž nárůst v roce 2008 dosahoval 1 191 020 korun. Snížení nastalo v roce 2008 pouze u svěřené daně a to u daně z právnických osob za obce, kdy dosáhlo 17 %

Daň z nemovitostí zaznamenala nárůst v roce 2008 i 2009 oproti roku 2007, kdy byl zaznamenán pokles o 7 %. Důvodem zvýšení výnosu daně z nemovitostí bylo zvýšení korekčního koeficientu. V roce 2007 byl koeficient pro obce stanoven 0,5630 až 0,5881, který byl v roce 2008 zaměněn za koeficient ve výši 1,0 až 1,0640.

Obrázek č. 6: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii od 200 do 499 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009
1111	6995	7895	8576	8063
1112	1649	1838	1989	1815
1113	431	497	730	714
1121	7973	9026	12268	8686
1122	276	735	906	513
1211	12852	10797	14914	17544
1511	3621	3227	3801	4099
SD celkem	29899	30053	38477	36821
DP celkem	33797	34015	43184	41432

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Výnos ze sdílených daní přepočtený na jednoho obyvatele dosáhl v roce 2008 hodnoty 38 477 Kč a 30 053 Kč v roce 2007 (obrázek č. 6). Meziročně tedy příjmy ze sdílených daní na obyvatele se zvýšily o více než 18 000 Kč. Nejvýnosnější položkou příjmové stránky rozpočtu byla ze sdílených daní ve všech letech daň z přidané hodnoty. Výnos této daně na jednoho obyvatele byl průměrně 14 000 korun. Další významným příjmem rozpočtu je také daň z příjmů právnických osob, jejíž výnos na obyvatele dosahoval 7 973 Kč v roce 2006, 12 268 Kč v roce 2008 a v roce 2009 byl výnos této daně o 340 korun nižší než v roce 2007. Nejmenší položkou rozpočtu jsou daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů a daň z příjmů právnických osob za obce. V roce 2009 dosahoval výnos daně z nemovitostí na jednoho obyvatele 4 099 korun.

12.1.3 Daňové příjmy velikostní kategorie od 500 do 999 obyvatel

Do této kategorie byly zařazeny obce Čestice, Lásenice, Nová Pec, Římov a Štěpánovice.

Obrázek č. 7: Charakteristika obcí od 500 do 999 obyvatel

rok/název obce	1.1.2006	1.12.2005	1.1.2007	1.12.2006	1.1.2008	1.12.2007	1.1.2009	1.12.2008	1.1.2009
	poč.obyv.	počet zaměstnanců	poč.obyv.	počet zaměstnanců	poč.obyv.	počet zaměstnanců	počet obyv.	počet zaměstnanců	rozloha obce (ha)
Čestice	946	163	935	112	936	109	936	167	2320,13
Lásenice	566	97	549	70	534	50	561	94	1039,62
Nová Pec	599	136	590	171	563	167	546	119	6638,22
Římov	718	117	734	140	734	104	745	107	1528,28
Štěpánovice	643	174	658	233	689	271	709	288	1461,23

Pramen: MFČR, vlastní úprava

Obrázek č. 8: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 500 do 999 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009	rozdíl 2007-2006	index 2007/2006	rozdíl 2008-2007	index 2008/2007	rozdíl 2009-2008	index 2009/2008
1111	4900850	5570260	5266690	5801410	669410	1,14	-303 570	0,95	534 720	1,10
1112	1643180	1331060	1327160	1011630	-312120	0,81	-3 900	1,00	-315 530	0,76
1113	241180	273180	415500	421890	32000	1,13	142 320	1,52	6 390	1,02
1121	5526820	6141390	8936970	5306240	614570	1,11	2 795 580	1,46	-3 630 730	0,59
1122	867120	78190	822240	1158980	-788930	0,09	744 050	10,52	336 740	1,41
1211	9083310	9577660	12766520	12438320	494350	1,05	3 188 860	1,33	-328 200	0,97
1511	2052770	1718930	1524580	3107610	-333840	0,84	-194 350	0,89	1 583 030	2,04
SD celkem	21395340	22893550	28712840	24979490	1498210	1,07	5 819 290	1,25	-3 733 350	0,87
DP celkem	24315230	24690670	31059660	29246080	375440	1,02	6 368 990	1,26	-1 813 580	0,94

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

U této kategorie obcí je patrný podstatný nárůst daňových příjmů, které v roce 2008 vzrostly přibližně o 6 368 990 Kč, tj. o 26 %, přičemž v roce 2007 se zvýšily jenom o 2 %. Příjmy ze sdílených daní vzrostly v roce 2008 o 25 %, zatímco v roce předešlém vzrostly o 7 %. Z toho vyplývá, že v roce 2008 byl nárůst příjmů ze sdílených daní třikrát vyšší než v předešlém roce.

Největší nárůst v roce 2008 můžeme pozorovat u daně z příjmů právnických osob za obce, dále u daně z příjmů kapitálových výnosů, která se zvýšila o 52 %. V absolutním vyjádření to ale představuje nárůst zhruba o 142 tisíc Kč. Hodnotově významnější nárůst je zjevný u daně z příjmů právnických osob, která vzrostla o 2 795 580 Kč, což znamená nárůst o 46 %. Daň z přidané hodnoty se v roce 2008 zvýšila o 33 %. U zbylých daní krom daně z nemovitosti byl v roce 2008 zaznamenán pokles, ale s porovnáním s rokem

2007 došlo k mírnému nárůstu, výjimku tvoří daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, která zaznamenala pokles o 5 %.

Obrázek č. 9: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v Kč v kategorii od 500 do 999 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009
1111	7096	8046	7770	8514
1112	2166	1768	1802	1228
1113	350	400	622	628
1121	7965	8834	13138	7864
1122	1402	87	1330	1957
1211	13078	13817	18733	18250
1511	2953	2453	2269	4552
SD celkem	30656	32866	42065	36483
DP celkem	35011	35406	45663	42992

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Výnos ze sdílených daní na jednoho obyvatele dosahoval 32 866Kč v roce 2007 a 42 065 Kč v roce 2008. Meziročně se zvýšil skoro o 10 000 Kč. Daň z přidané hodnoty tvoří největší část daňových příjmů. V roce 2007 nabývala hodnoty 13 817 Kč na obyvatele a v následujícím roce 18 733 Kč. Podstatnou položkou rozpočtu je také daň z příjmů právnických osob. Nejmenší položkou příjmové stránky rozpočtu byla ze svěřených daní v roce 2007 daň z příjmu právnických osob za obce, jejíž výše byla 87 Kč na obyvatele. V roce 2008 byla, ale nejmenší položkou rozpočtu daň z příjmu fyzických osob z kapitálových výnosů, jejíž výnos na obyvatele byl 622 Kč.

12.1.4 Daňové příjmy velikostní kategorie od 1000 do 1999 obyvatel

V této kategorii jsou obce Frymburk, Chyšky, Kunžak, Sepekov a Zdíkov.

Obrázek č. 10: Charakteristika obcí od 1000 do 1999 obyvatel

rok/název obce	1.1.2006	1.12.2005	1.1.2007	1.12.2006	1.1.2008	1.12.2007	1.1.2009	1.12.2008	1.1.2009
	počet obyv.	počet zaměstnanců	počet obyv.	počet zaměstnanců	počet obyv.	počet zaměstnanců	počet obyv.	počet zaměstnanců	rozloha obce (ha)
Frymburk	1 321	240	1318	228	1324	222	1343	312	3029,06
Chyšky	1 093	172	1089	178	1081	172	1077	182	5407,07
Kunžak	1 540	358	1536	386	1518	402	1519	386	4954,10
Sepekov	1 340	207	1327	210	1334	211	1345	201	2852,26
Zdíkov	1 675	360	1666	339	1689	335	1722	411	3194,50

Pramen: MFČR, vlastní úprava

Obrázek č. 11: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 1 000 do 1999 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009	rozdíl 2007-2006	index 2007/2006	rozdíl 2008-2007	index 2008/2007	rozdíl 2009-2008	index 2009/2008
1111	10026980	8994630	11723060	11353210	-1032350	0,90	2 728 430	1,30	-369 850	0,97
1112	2220220	1811680	2095620	1094840	-408540	0,82	283 940	1,16	-1 000 780	0,52
1113	350300	391500	797720	792610	41200	1,12	406 220	2,04	-5 110	0,99
1121	11387080	12084050	17273390	12098030	696970	1,06	5 189 340	1,43	-5 175 360	0,70
1122	4878380	3249840	3506880	3722550	-1628540	0,67	257 040	1,08	215 670	1,06
1211	14371190	18056700	24202165	24480520	3685510	1,26	6 145 465	1,34	278 355	1,01
1511	3917900	3020080	3890980	6616310	-897820	0,77	870 900	1,29	2 725 330	1,70
SD celkem	38355770	41338560	56091955	49819210	2982790	1,08	14 753 395	1,36	-6 272 745	0,89
DP celkem	47152050	47608480	63489815	60158070	456430	1,01	15 881 335	1,33	-3 331 745	0,95

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Z obrázku č. 11 je vidět, že v roce 2008 nastal nárůst daňových příjmů. Zatímco v roce 2007 vzrostly daňové příjmy obce pouze o 1 %, v roce 2008 už toto zvýšení bylo 32 %, v absolutním vyjádření stouply daňové příjmy obcí o 15 881 335 Kč. Největší podíl na tom měly příjmy ze sdílených daní, které výrazně vzrostly v roce 2008 o 36 %.

Příjmy ze sdílených daní vzrostly hodnotově o 14 753 395 Kč. Největší nárůst v roce 2008 jsme zaznamenali u daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů. V absolutním vyjádření to byl nárůst 406 220 Kč. Podstatný nárůst je též i u daně z příjmů právnických osob, která vzrostla o 43 %, což je zhruba o 5 mil. Kč. Nárůst můžeme spatřit i u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, která vzrostla o více než 2,5 mil. Kč, což představuje nárůst téměř 30 %.

Daň z nemovitostí zaznamenala mezi lety 2007 a 2008 nárůst, který byl způsoben zvýšením koeficientu na 1,0640.

Obrázek č. 12: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii od 1000 do 1999 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009
1111	7184	6616	8444	8114
1112	1540	1281	1536	779
1113	264	297	568	562
1121	8161	8744	12455	8645
1122	3612	2376	2525	2672
1211	10781	13155	17468	17476
1511	2843	2156	2828	4836
SD celkem	27930	30093	40471	35577
DP celkem	34385	34624	45824	43085

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Výnos ze sdílených daní na obyvatele v roce 2008 činil 40 471 Kč a v roce 2007 byl 30 093 korun. Meziroční zvýšení bylo téměř 10 000 Kč. Daň z přidané hodnoty tvoří největší část daňových příjmů je tvořena daní z přidané hodnoty a daní z právnických osob. Nejméně výraznou položkou příjmové stránky rozpočtu byla ze svěřených daní v roce 2007 i 2008 daň z příjmu fyzických osob z kapitálových výnosů.

12.1.5 Daňové příjmy velikostní kategorie od 2000 do 4999 obyvatel

Do této části byly zařazeny města Hluboká nad Vltavou, Horní Planá, Kardašova Řečice, Slavonice a Volary.

Obrázek č. 13: Charakteristika obcí od 1000 do 1999 obyvatel

rok/název obce	1.1.2006	1.12.2005	1.1.2007	1.12.2006	1.1.2008	1.12.2007	1.1.2009	1.12.2008	1.1.2009
	počet obyvatel	počet zaměstnanců	počet obyvatel	počet zaměstnanců	počet obyvatel	počet zaměstnanců	počet obyvatel	počet zaměstnanců	rozloha obce (ha)
Hluboká Nad Vltavou	4 764	1566	4827	1571	4921	1626	4916	1704	9111,98
Horní Planá	2 253	916	2213	713	2189	909	2170	889	9925,91
Kardašova Řečice	2 144	660	2246	756	2274	721	2302	689	4582,92
Slavonice	2 699	675	2674	438	2671	668	2650	647	4578,88
Volary	4 076	1013	4061	1062	4013	1 103	4015	1 020	10762,58

Pramen: MFČR, vlastní úprava

Obrázek č. 14: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 2 000 do 4999 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009	rozdíl 2007-2006	index 2007/2006	rozdíl 2008-2007	index 2008/2007	rozdíl 2009-2008	index 2009/2008
1111	23065290	26098690	27390790	25518400	3033400	1,13	1 292 100	1,05	-1 872 390	0,93
1112	7264100	4734790	7189100	4646450	-2529310	0,65	2 454 310	1,52	-2 542 650	0,65
1113	1845780	1633740	1961650	2235860	-212040	0,89	327 910	1,20	274 210	1,14
1121	26265720	29660350	39227510	27155880	3394630	1,13	9 567 160	1,32	-12 071 630	0,69
1122	6831220	11439840	10537680	14697520	4608620	1,67	-902 160	0,92	4 159 840	1,39
1211	24349699	31705720	56519310	55507710	7356021	1,30	24 813 590	1,78	-1 011 600	0,98
1511	8235910	8791660	8275960	9745540	555750	1,07	-515 700	0,94	1 469 580	1,18
SD celkem	82790589	93833290	132288360	115064300	11042701	1,13	38 455 070	1,41	-17 224 060	0,87
DP celkem	97857719	114064790	151102000	139507360	16207071	1,17	37 037 210	1,32	-11 594 640	0,92

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Z obrázku č. 14 vývoj daňových příjmů plyne, že daňové příjmy obcí v roce 2008 vzrostly o 32 %, přičemž v roce 2007 vrostly pouze o 17 % a v roce 2009 byl pokles 8 %. Hodnotově daňové příjmy v roce 2008 stouply o 37 037 210 korun. Jenom v roce 2008 nastalo zvýšení sdílených daní, které činilo 41 %, což v absolutní výši činí 38 455 070 Kč. Rok 2009 byl pro sdílené daně ztrátový (zhruba 13 %). Největší přírůstek byl u daně z přidané hodnoty, která v roce 2008 zaznamenala zvýšení o 78 %. Nárůst je též u daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, která se zvýšila v roce 2008 o 52%. Za povšimnutí stojí i zvýšení daně z právnických osob, jejíž nárůst v roce 2008 dosahoval 9 567 160 korun. Snížení nastalo v roce 2008 pouze u svěřených daní.

Obrázek č. 15: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii od 2000 do 4999 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009
1111	7339	8141	8587	8005
1112	2086	1297	1998	1244
1113	488	510	571	702
1121	8243	9259	12281	8509
1122	2689	4056	3852	5040
1211	8253	11271	17707	17460
1511	2633	2764	2628	3000
SD celkem	26408	30478	41144	35920
DP celkem	31730	37298	47624	43959

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Výnos ze sdílených daní na obyvatele v roce 2008 činil 41 144 Kč a v roce 2007 byl 30 478 korun. I u této kategorie daň z přidané hodnoty tvoří největší část daňových příjmů. Nejméně výraznou položkou příjmové stránky rozpočtu byla ze svěřených daní v roce 2007 i 2008 daň z příjmu fyzických osob z kapitálových výnosů.

12.1.6 Daňové příjmy velikostní kategorie od 5 000 do 9 999 obyvatel

Charakteristika obcí, které byly vybrány do této kategorie je uvedena na obrázku č. 16.

Obrázek č. 16: Charakteristika obcí od 5 000 do 9 999 obyvatel

rok/název obce	1.1.2006 poč.obyv.	1.12.2005 počet zaměstnanců	1.1.2007 poč.obyv.	1.12.2006 počet zaměstnanců	1.1.2008 poč.obyv.	1.12.2007 počet zaměstnanců	1.1.2009 počet obyv.	1.12.2008 počet zaměstnanců	1.1.2009 rozloha obce (ha)
DAČICE	7 886	3863	7882	4105	7848	4438	7837	4 235	6700,94
PROTMÍN	5 003	1662	5053	1538	5065	1674	5051	1 625	6141,30
SOBĚSLAV	7 314	3308	7320	3371	7304	3 454	7285	3 287	1999,16
TŘEBOŇ	8 871	4011	8866	4233	8840	4 262	8752	4 314	9833,63
VESELÍ NAD LUŽNICÍ	6 598	2602	6609	2715	6598	2 724	6607	2 718	2956,16

Pramen: MFČR, vlastní úprava

Obrázek č. 17: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 5 000 do 9 999 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009	rozdíl 2007-2006	index 2007/2006	rozdíl 2008- 2007	index 2008/2007	rozdíl 2009- 2008	index 2009/2008
1111	46452020	62453200	61835980	57342920	16001180	1,34	-617 220	0,99	-4 493 060	0,93
1112	17940570	17582430	13598920	9375510	-358140	0,98	-3 983 510	0,77	-4 223 410	0,69
1113	3256450	3753430	4972100	4840380	496980	1,15	1 218 670	1,32	-131 720	0,97
1121	60293070	68140390	86012460	58920170	7847320	1,13	17 872 070	1,26	-27 092 290	0,69
1122	37433380	25462940	37925400	50688120	-11970440	0,68	12 462 460	1,49	12 762 720	1,34
1211	97330060	82713997	123318660	119912160	-14616063	0,85	40 604 663	1,49	-3 406 500	0,97
1511	18839140	17553830	18528140	21219350	-1285310	0,93	974 310	1,06	2 691 210	1,15
SD celkem	225272170	234643447	289738120	250391140	9371277	1,04	55 094 673	1,23	-39 346 980	0,86
DP celkem	281544690	277660217	346191660	322298610	-3884473	0,99	68 531 443	1,25	-23 893 050	0,93

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Daňové příjmy obcí s počtem obyvatel od 5 000 do 9 999 v roce 2008 vzrostly o 25 %. Přestože daňové příjmy v roce 2007 zaznamenali pokles o 1 %, sdílené daně vzrostly o 4 %. Rok 2009 byl jak pro celkové daňové příjmy i pro daně sdílené ztrátový.

Absolutní výše sdílených daní v roce 2008 činila 55 094 673 korun, což je 23 %. Největší a stejný přírůstek lze spatřit u daně z přidané hodnoty a daně z právnických osob za obce, která byla u obou daní 49 %. Nárůst je zřejmý též u daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů, která se zvýšila v roce 2008 o 32 %. Snížení o 1 % nastalo v roce 2008 u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, dále nastal pokles i u daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti o 23 %.

Daň z nemovitostí zaznamenala nárůst v roce 2008 oproti roku 2007, kdy byl zaznamenán pokles o 7 %. Důvodem zvýšení výnosu daně z nemovitostí bylo zvýšení korekčního koeficientu. V roce 2007 byl koeficient pro obce stanoven 0,5977 až 0,6150, který byl v roce 2008 zaměněn za koeficient ve výši 1,0640.

Obrázek č. 18: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii od 5 000 do 9 999 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009
1111	6377	8713	8603	7996
1112	2463	2479	1826	1311
1113	456	525	693	677
1121	8438	9534	11995	8222
1122	4584	3483	4684	6174
1211	13621	11840	17194	16783
1511	2660	2456	2618	2619
SD celkem	31355	33092	40311	34989
DP celkem	38598	39030	47613	43782

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

Výnos ze sdílených daní byl největší v roce 2008, kdy jeho absolutní výše na obyvatele dosahovala 40 311 korun. I u této kategorie tvoří nejvýznamnější položku sdílených daní daň z přidané hodnoty ve výši 17 194 korun a daň z příjmů právnických osob, jejíž hodnota byla 11 995 Kč. Ve všech letech nejnižší položkou daňových příjmů je daň z příjmů z kapitálových výnosů. U všech daní v roce 2009 dochází k poklesu oproti roku minulému.

12.1.7 Daňové příjmy velikostní kategorie od 10 000 do 49 999 obyvatel

Do této části byly zařazeny Český Krumlov, Jindřichův Hradec a Písek. Jejichž charakteristika je uvedena na obrázku č. 19.

Obrázek č. 19: Charakteristika obcí od 10 000 do 49 999 obyvatel

rok/název obce	1.1.2006	1.12.2005	1.1.2007	1.12.2006	1.1.2008	1.12.2007	1.1.2009	1.12.2008	1.1.2009
	poč.obyv.	počet zaměstnanců	poč.obyv.	počet zaměstnanců	poč.obyv.	počet zaměstnanců	počet obyv.	počet zaměstnanců	rozloha obce (ha)
Český Krumlov	13 861	7337	13861	7932	13752	8379	13650	8222	2215,85
Jindřichův Hradec	22 643	11087	22464	11692	22300	11696	22457	11546	7431,28
Písek	29 877	12971	29909	14671	29898	15 117	29972	14 940	6323,02

Pramen: MFČR, vlastní úprava

Obrázek č. 20: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 10 000 do 49 999 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2 006	2007	2008	2009	rozdíl 2007-2006	index 2007/2006	rozdíl 2008-2007	index 2008/2007	rozdíl 2009-2008	index 2009/2008
1111	118379980	79457590	125448610	117313280	-38922390	0,67	45 991 020	1,58	-8 135 330	0,94
1112	45312210	42244950	46529000	26655440	-3067260	0,93	4 284 050	1,10	-19 873 560	0,57
1113	7007340	8017710	10044330	9796000	1010370	1,14	2 026 620	1,25	-248 330	0,98
1121	129720080	145583140	174389090	117875310	15863060	1,12	28 805 950	1,20	-56 513 780	0,68
1122	85125200	100513850	109236960	89427230	15388650	1,18	8 723 110	1,09	-19 809 730	0,82
1211	209404970	152521890	249385620	169119180	-56883080	0,73	96 863 730	1,64	-80 266 440	0,68
1511	25332700	25506340	25908690	44446580	173640	1,01	402 350	1,02	18 537 890	1,72
SD celkem	509824580	427825280	605796650	440759210	-81999300	0,84	177 971 370	1,42	-165 037 440	0,73
DP celkem	620282480	553845470	740942300	574633020	-66437010	0,89	187 096 830	1,34	-166 309 280	0,78

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

U této kategorie je zřejmý nárůst daňových příjmů, které v roce 2008 vzrostly přibližně o 187 mil. Kč, tj. o 34 %, přičemž v roce 2007 se snížily o 11 %. Příjmy ze sdílených daní vzrostly v roce 2008 o 42 %, zatímco o v roce 2007 poklesly o 17 %.

Největší nárůst v roce 2008 můžeme pozorovat u daně z přidané hodnoty, dále u daně z příjmů ze závislé činnosti funkčních požitků, která se zvýšila o 58 %. V absolutním vyjádření to ale představuje nárůst zhruba o 46 mil. Kč. V roce 2008 nedošlo k žádnému poklesu daní.

Daň z nemovitosti se v roce 2009 zvýšila o 402 350. korun, což znamená nárůst o 2 %.

Obrázek č. 21: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v Kč v kategorii od 10 000 do 49 999 obyvatel

příjmové skupiny/rok	2006	2007	2008	2009
1111	5339	4244	5691	5331
1112	1945	1821	1948	1079
1113	316	363	454	442
1121	5854	6584	7889	5269
1122	3673	4084	4533	3504
1211	9450	6946	11280	7687
1511	1150	1158	1195	2278
SD celkem	22905	19958	27263	19809
DP celkem	27728	25199	32991	25591

Pramen: ARIS a vlastní výpočty. SD - sdílení daně, DP - daňové příjmy

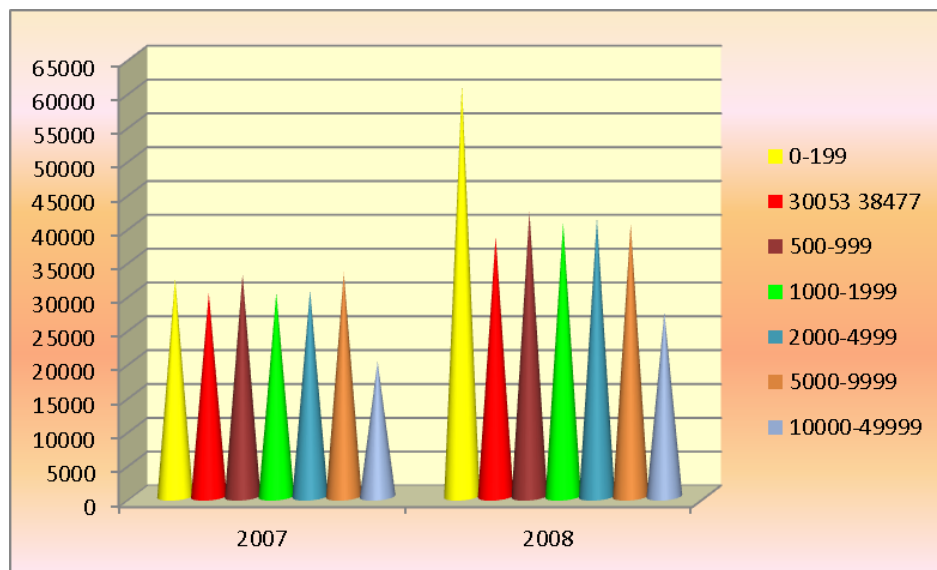
Obrázek č. 21 obsahuje přehled daňových příjmů obcí přepočtené na jednoho obyvatele v letech 2006 až 2009. Výnos ze sdílených daní na jednoho obyvatele se v roce 2007 pohyboval okolo 20 tis. Kč a 27 263 Kč v roce 2008. Z toho vyplývá, že meziročně příjmy ze sdílených daní stouply téměř o 8 tis. Kč na obyvatele. Nejvýznamnější položkou rozpočtu ze sdílených daní je daň z přidané hodnoty. Její výnos na obyvatele byl v roce 2007 6 946 Kč a 11 280 Kč v roce 2008. Rozpočet obcí je též z velké části tvořen daní z příjmů právnických osob, jejíž výnos na obyvatele byl 6 584 Kč v roce 2007 a 7 889 Kč v roce 2008. Nejnižší položkou příjmové stránky rozpočtu je ze sdílených daní daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů. Její výnos na obyvatele činil v roce 2006 316 Kč a v roce 2009 442 Kč.

12.2 Zhodnocení a komparace dopadů legislativních změn na daňové příjmy vybraných obcí ve vybraných kategoriích

V této kapitole bude porovnán vývoj daňových příjmů ve zvolených kategoriích a vyhodnoceny dopady změn zákona o rozpočtovém určení daní a dani z nemovitostí na příjmy daných obcí v letech 2007 a 2008.

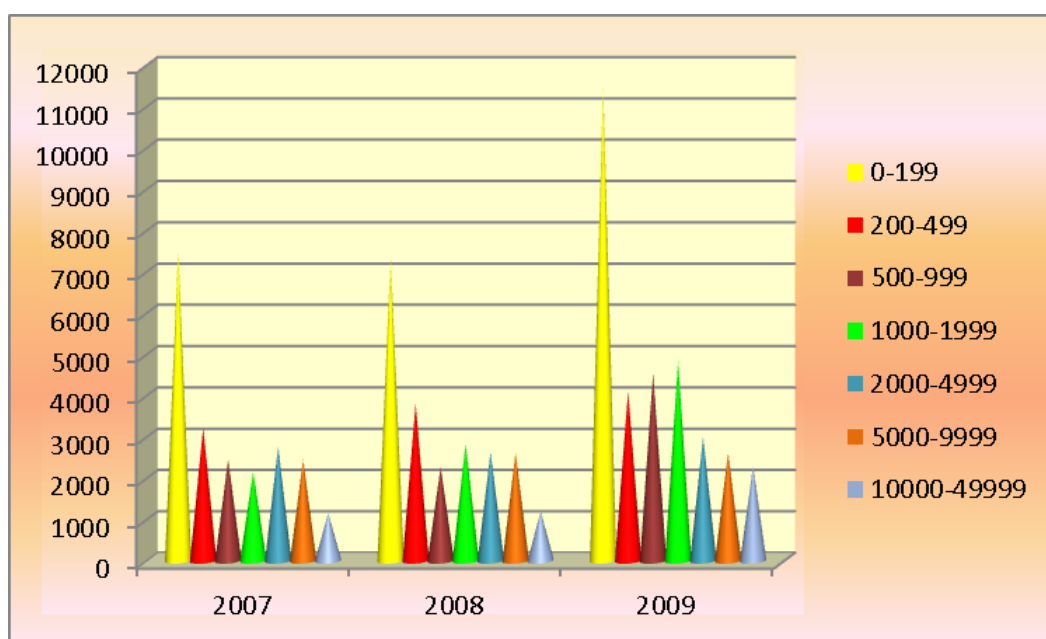
Jak uvádí graf č. 12, v roce 2007 byly příjmy ze sdílených daní na jednoho obyvatele ve velikostních kategoriích obcí téměř srovnatelné. Nejvyšší příjmy na obyvatele zaznamenaly obce od 500- 999 a od 5000 do 9 999 obyvatel. Z toho můžeme vyvodit, že s rostoucím počtem obyvatel rostly také příjmy obcí na jednoho obyvatele kromě poslední kategorie. V roce 2008 se tento trend naprosto obrátil. Nejvyšší příjmy na obyvatele měly obce s počtem obyvatel do 199.

Graf č. 12: Příjmy ze sdílených daní na jednoho obyvatele v letech 2007 a 2008

Pramen: ARIS a vlastní výpočty

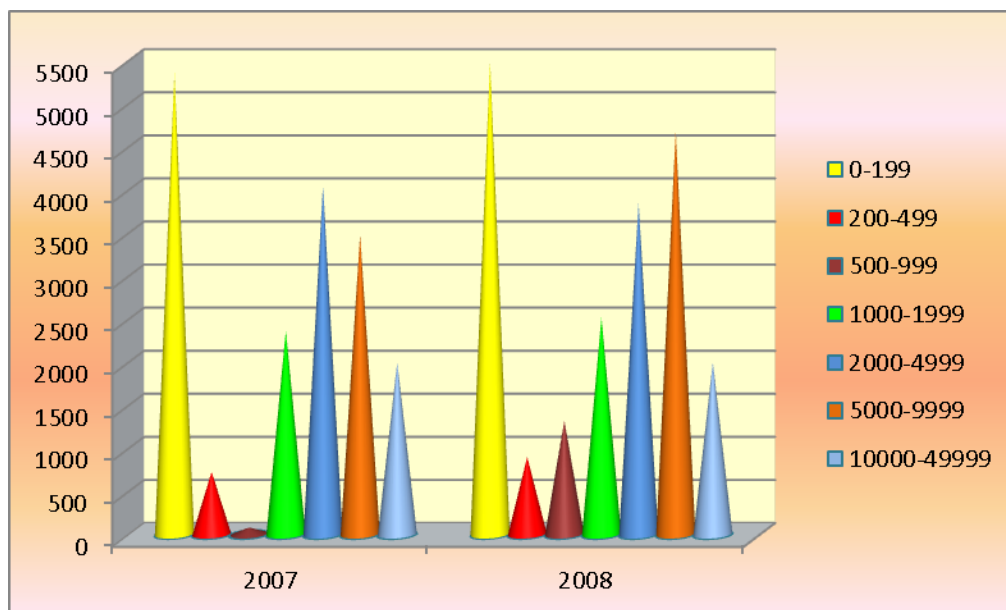
Graf č. 13: Příjem z daně z nemovitosti na jednoho obyvatele v letech 2007 a 2009

Pramen: ARIS a vlastní výpočty

Rok 2008 v porovnání s rokem 2007 nepřinesl téměř žádné zvýšení tohoto příjmu ani v jedné z kategorií. V roce 2009 se projevily dopady novely zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, díky tomu dochází k velkému nárůstu v příjmu z daně z nemovitostí, kde největší skok nastal u velikostní kategorie do 199 obyvatel, kdy hodnota dosahuje skoro 11 000 korun na obyvatele, rozdíl oproti roku 2007 a 2008 je přibližně 4000 korun na obyvatele (graf č. 13).

Graf č. 14: Příjem z daně z právnických osob za obce na jednoho obyvatele v letech 2007 a 2008

Pramen: ARIS a vlastní výpočty

U daně z právnických osob za obce si nejvíce polepšily oproti roku 2007 obce ve velikostní kategorii od 500-999 obyvatel, kde nárůst byl téměř o 1 500 korun na obyvatele. Toto zvýšení bylo zaznamenáno i u obcí s počtem obyvatel od 5 000 do 9 999, kdy absolutní výše tohoto příjmu činila skoro 4 500 tisíce korun (graf č. 14).

13. Závěr

Teoretická část se zabývá fiskální decentralizací, fiskálními vztahy mezi úrovněmi vlády, principy a zásadami decentralizace zdanění a daňovým určením.

V praktické části bylo pojednáno o příjmech obcí v ČR, vývoji rozpočtového určení daní, dále byla provedena analýza daňových příjmů všech obcí v ČR a na závěr byly zanalyzovány daňové příjmy na náhodně zvoleném vzorku 33 obcí, které byly rozděleny do sedmi velikostních kategorií.

Příjmy obcí v České republice jsou tvořeny nedaňovými příjmy, daňovými příjmy, přijatými transfery a kapitálovými příjmy. V roce 2009 došlo k meziročnímu poklesu celkových příjmů zhruba o 8 mld. korun, tento pokles byl způsoben finanční krizí. V roce 2010 opět dochází k nárůstu příjmů. Daňové příjmy jsou nejdůležitější a největší zdroj finančních prostředků pro obce. Jejich podíl na celkových příjmech se pohybuje kolem 50 a 60 procent. Bez daňových příjmů by obce jen těžko mohly financovat svůj chod a další činnosti spojené s veřejnou správou. Je proto nutné, aby systém rozpočtového určení daní byl nastaven tak, aby odpovídal skutečným potřebám obcí, aby byl stabilní, a aby nevyhodňoval jednu skupinu obcí před druhou. Druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů obecních rozpočtů představují transfery. Nedaňové příjmy tvoří asi jednu desetinu z celkových příjmů. Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku jsou nejvýznamnější částí kapitálových příjmů, a tento typ příjmu je pro obce nejméně výnosný.

Dále bylo pojednáno o rozpočtovém určení daní obcím v České republice jeho vývoji od roku 1993, kdy po odtržení Slovenska a vzniku samostatné České republiky byla zavedena nová daňová soustava. Období mezi lety 1993 až po současnost jsem rozdělila do čtyř dílčích etap, které reprezentují jednotlivé struktury daňových příjmů. V první etapě mezi lety 1993 a 1995, bylo přijato ustanovení o nové daňové soustavě, která mimo jiné představovala změnu ve financování územních rozpočtů. Přestože jedinou sdílenou daní mezi obcemi a okresy byla daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Přinesla tato daň problémy, kdy docházelo ke vzniku meziokresních rozdílů v příjmech z této daně a dále vzniku velké závislosti na výnosech této daně. Další daní, která byla hodně kritizována,

byla daň z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti, kdy obce byly závislé na místu provozování podnikatelské činnosti. Ve druhém období mezi roky 1996 – 2000 se stává novou sdílenou daní daň z příjmů právnických osob, která dříve plynula výhradně do státního rozpočtu. K úpravám dochází i u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, kdy se celookresní výnos začal rozdělovat mezi obce, okres a stát. Přesto stále existovaly meziokresní rozdíly, díky nimž existovaly stále chudé a bohaté obce. Ve třetím období 2001 až 2007 byl uveden v platnost nový zákon o rozpočtovém určení daní č. 243/2000 Sb., kdy tímto zákonem bylo stanoveno celkem pět sdílených daní, jejichž výnos byl rozdělován na základě přepočteného počtu obyvatel. I u tohoto ustanovení existovaly nelogické skoky mezi jednotlivými velikostními kategoriemi obcí, které vedly k „nakupování“ obyvatel vždy ke konci kalendářního roku. V tomto období dochází rovněž ke zrušení okresů a vzniku krajů, které se začaly určitým procentem podílet na celostátním výnosu ze sdílených daní. V současné době rozpočtové určení daní v České republice je upravováno zákonem č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní, platný od 1. 1. 2001. Tímto zákonem se naprosto změnilo principy v přerozdělování daňových příjmů mezi obce a od roku 2002 také mezi kraje. Podle tohoto zákona jsou daňové příjmy obcí představovány výnosy ze sdílených a svěřených daní. Mezi sdílené daně, na jejichž celostátním výnosu se obce podílejí stanoveným procentem, náleží daň z příjmu právnických osob, daň z příjmu fyzických osob a daň z přidané hodnoty. Základním měřítkem pro stanovení procenta každé jednotlivé obce byl do konce roku 2007 jenom počet obyvatel, upravený velikostním koeficientem obce. Svěřené daně jsou tvořeny z daně z nemovitostí, jejíž celý výnos je příjmem obce a daň z příjmu právnických osob, kdy poplatníkem je sama obec. Do dnešní doby prošel tento zákon několika změnami, z nichž poslední novela, účinná od roku 2008, přinesla, především pro menší obce, podstatné zlepšení. Díky této novele došlo ke zrušení čtrnácti velikostních kategorií obcí a nahrazení pouze čtyřmi kategoriemi, dále ke zvýšení podílu obcí na celostátním hrubém výnosu jednotlivých sdílených daní, a to z 20,59% na 21,4%, nově bylo také definováno procento, kterým se obce podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní. Dále byla zavedena nová kritéria pro přerozdělování výnosu sdílených daní – kritérium rozlohy obce, kritérium prostého počtu obyvatel a výrazně upravené kritérium přepočteného počtu obyvatel.

Dále byla provedena analýza daňových příjmů obcí. Daňové příjmy jsou představovány daní z příjmů, daní z přidané hodnoty, daně z nemovitosti a správními poplatky z vybraných činností. Nejvýnosnější daní je daň z příjmů. Inkaso daně z nemovitostí bylo nejrychleji rostoucím daňovým příjmem obcí. K nárůstu příjmů výrazně přispěly dvě novely zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, které byly přijaty v roce 2009. Obce mají od roku 2009 možnost stanovit obecně závaznou vyhláškou již zmíněné místní koeficienty, kterými se upravuje výsledná daň. Dále se ruší korekční koeficienty 0,3 a 0,6 a jsou nahrazeny koeficientem 1,0. Všechny obce do 1 000 obyvatel mají tedy od roku 2009 základní zákonnou výši korekčního koeficientu pro daň z nemovitostí stanovenou ve výši 1,0. Daň z příjmů byla nejvyšší v roce 2008, kdy tento nárůst by pravděpodobně způsoben změnou v rozpočtovém určení daní. Výnos z této daně v letech 2009 a 2010 už nebyl takový jako v roce 2008, kdy na obce též dolehla ekonomická krize. Daň z přidané hodnoty je výnosnou daní a její výnos je velmi stabilní. Obce získávají pětinu celostátního inkasa. Daň z přidané hodnoty je významný a stabilní zdroj obecních rozpočtů. Zvýšením sazeb z 5 % na 10 % a z 9 % na 20 %. Dochází k zvýšení výnosu z této daně pro obce. Výnos daně z přidané hodnoty představuje druhý nejvýznamnější daňový příjem obcí, na celkových daňových příjmech se podílí 40 %.

Na závěr byla provedena analýza daňových příjmů podle velikostních skupin. Záměrem zmíněných legislativních změn bylo zvýšit příjmy nejmenším obcím a tím podpořit jejich postavení. Novelizací v oblasti sdílených daní mělo podle predikce Ministerstva financí České republiky, dojít k navýšení daňových příjmů pro obce celkově v celé České republice o 4,6 mld. korun. Ve všech mnou zkoumaných velikostních kategoriích se opravdu růst příjmů ze sdílených daní v roce 2008 projevil. Podle předpokladů byl největší procentuální nárůst zaznamenán u obcí do 5000 obyvateli. Čím menší obec, tím vyšší procentuální zvýšení příjmů ze sdílených daní.

14. Seznam použité literatury

14.1 Literatura

1. HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ, K. *Veřejné finance: učebnice*. 2. vyd. Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2004. 355s. ISBN 80-86432-88-2
2. HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2007. 364s. ISBN 978-80-7357-301-0
3. JÍLEK, M. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. 1.vyd. Praha: ASPI - Wolters Kluwer, 2008, 428s. ISBN 978-80-7357-355-3
4. JÍLEK, M. *Veřejné finance*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 1999. 230s. ISBN 80-704-036-16
5. MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha: Orac, 2000. 190s. ISBN 80-86199-23-1
6. MATOUŠKOVÁ, Z. *Vybrané kapitoly z fiskální decentralizace*. 1.vyd. Praha: VŠE, 2002. 154s. ISBN 80-86199-23-1
7. MUSGRAVE, R. A., MUSGRAVEOVÁ, P. B. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Věra Kameníčková a kol. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 1994. 581s. ISBN 80-85603-76-4
8. PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy*. 1.vyd. Praha: Victoria publishing, 1995. 268s. ISBN 80-7187-024-2
9. PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1.vyd. Praha: Management Press, 2004. 375s. ISBN 80-726-108-64
10. PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, 580s. ISBN 978-80-7357-358-4
11. PEKOVÁ, J. *Veřejné finance*. 3. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. 528s. ISBN 80-7357-049-1
12. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007. 280s. ISBN 978-80-247-2097-5
13. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 304s. ISBN 978-80-247-2789-9
14. STRECKOVÁ, Y., MALÝ, I. a kol. *Veřejná ekonomie: pro školu i praxi*. 1. vyd. Praha: COMPUTER PRESS, 1998. 214s. ISBN 80-7226-112-6
15. ŠELEŠOVSKÝ, Jan, et al. *Financování rozvojových strategií územním rozpočtem*. Brno: 2006. 150s. Masarykova univerzita. ISBN 80-210-3947

14.2 Internetové zdroje

1. NETOLICKÝ, M., *Daňové příjmy obcí v roce 2007 zaznamenaly nárůst. Deník veřejné správy [online].* 10. 6. 2008, 2, [cit. 2011-06-03]. Dostupný z WWW <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6321985>>
2. RYŠAVÝ, I., *Ministr Kalousek představil návrh novely zákona o RUD: Čtyři města budou trať, 6241 obcí si polepší. Moderní obec [online].* 2. 6. 2011, speciál, [cit. 2011-06-03]. Dostupný z WWW: <http://ihned.cz/download/DOT_nwlstr/MODERNI_OBEC_speciál_cerven_2011.pdf>
3. ŠIMÁNOVÁ, J.; JÁČOVÁ, H., *Analyza daňových příjmů obcí Královéhradeckého a Pardubického kraje v letech 2003 – 2006. [online].* [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://vyzkum.hf.tul.cz/wd/download/2008/f01.pdf>>
4. *Ministerstvo financí České republiky [online].* [cit. 2011-07-01]. *Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2010. Dostupné z WWW:* <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/SZU_2010_F-II.pdf>.
5. *Ministerstvo financí České republiky [online].* [cit. 2011-07-01]. *Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2009. Dostupné z WWW:* <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/SZU_2009_F-II.pdf.pdf>
6. *Ministerstvo financí České republiky [online].* [cit. 2011-07-01]. *Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2008. Dostupné z WWW:* <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/SZU_2008_F-II.pdf.pdf>
7. *Ministerstvo financí České republiky [online].* 2008 [cit. 2011-05-07]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc2_dane_44525.html?year=2008>
8. *Svaz měst a obcí České republiky [online].* 04. 10. 2007, [cit. 2011-05-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.smocr.cz/cinnost/financovani-obci/vlada-schvalila-navrh-novely-zakona-o-rozpocetovem-urceni-dani.aspx>>

14.3 Zákony

1. *Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)*
2. *Zákon 128/2000 Sb. o obcích*
3. *Zákon č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2008*
4. *Zákon č. 154/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů*
5. *Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů*
6. *Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích*
7. *Zákon č. 377/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů*
8. *Zákon č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů.*
9. *Zákon č. 331/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1994 a o změně a doplnění některých zákonů*
10. *Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti*
11. *Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty*

14.4 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Struktura příjmů obcí v ČR v letech 2008-2010 v tis.

Tabulka č. 2: Struktura daňových příjmů obcí v letech 1993-1995

Tabulka č. 3: Struktura daňových příjmů obcí v letech 1996 -2000 v mld. Kč

Tabulka č. 4: Koeficienty velikostní kategorie obcí

Tabulka č. 5: Koeficienty velikostní kategorie obce

Tabulka č. 6: Koeficient podle počtu obyvatel obce

Tabulka č. 7: Vliv novely na průměrné výnosy ze sdílených daní na obyvatele dle velikostních kategorií obcí v Kč

Tabulka č. 8: Ztrátové obce v novém systému přerozdělení daní v Kč

14.5 Seznam grafů

Graf č. 1: Podíl jednotlivých příjmů obcí na celkových příjmech v %

Graf č. 2: Vývoj daňových příjmů obcí 2000 – 2007 v mld. Kč

Graf č. 3: Výše daňových příjmů obcí v mil.

Graf č. 4: Vývoj inkasa daně z nemovitosti v letech 2007-2010 v mld.

Graf č. 5: Podíl inkasa daně z nemovitosti na celkových příjmech i na celkových daňových příjmech v letech 2007-2010 v %

Graf č. 6: Vývoj výnosu daně z příjmů v letech 2007-2010 v mil.

Graf č. 7: Vývoj výnosu daně z příjmů právnických osob v letech 2007-2010 v mld.

Graf č. 8: Vývoj výnosu daně z příjmů fyzických osob v letech 2007-2010 v mld.

Graf č. 9: Vývoj výnosu daně z přidané hodnoty v letech 2007-2010 v mil.

Graf č. 10: Podíl daňových příjmů na celkových daňových příjmech 2010 v %

Graf č. 11: Daňové příjmy na obyvatele dle velikostních kategorií obcí, srovnání původního a nového rozpočtového určení daní v Kč

Graf č. 12: Příjmy ze sdílených daní na jednoho obyvatele v letech 2007 a 2008

Graf č. 13: Příjem z daně z nemovitosti na jednoho obyvatele v letech 2007 a 2008

Graf č. 14: Příjem z daně z právnických osob za obce na jednoho obyvatele v letech 2007 a 2008

14.6 Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Charakteristika obcí do 199 obyvatel

Obrázek č. 2: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 do 199 obyvatel

Obrázek č. 3: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii do 199 obyvatel

Obrázek č. 4: Charakteristika obcí od 200 do 499 obyvatel

Obrázek č. 5: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 200 do 499 obyvatel

Obrázek č. 6: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii od 200 do 499 obyvatel

Obrázek č. 7: Charakteristika obcí od 500 do 999 obyvatel

Obrázek č. 8: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 500 do 999 obyvatel

Obrázek č. 9: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii od 500 do 999 obyvatel

Obrázek č. 10: Charakteristika obcí od 1 000 do 1 999 obyvatel

Obrázek č. 11: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 1 000 do 1 999 obyvatel

Obrázek č. 12: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii od 1 000 do 1 999 obyvatel

Obrázek č. 13: Charakteristika obcí od 2 000 do 4 999 obyvatel

Obrázek č. 14: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 2 000 do 4 999 obyvatel

Obrázek č. 15: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii od 2 000 do 4 999 obyvatel

Obrázek č. 16: Charakteristika obcí od 5 000 do 9 999 obyvatel

Obrázek č. 17: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 5 000 do 9 999 obyvatel

Obrázek č. 18: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii od 5 000 do 9 999 obyvatel

Obrázek č. 19: Charakteristika obcí od 10 000 do 49 999 obyvatel

Obrázek č. 20: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 od 10 000 do 49 999 obyvatel

Obrázek č. 21: Vývoj daňových příjmů 2006-2009 na obyvatele v KČ v kategorii od 10 000 do 49 999 obyvatel